

ÜLDKOHTU OTSUS (kolmas koda)

9. september 2011 *

Kohtuasjas T-475/07,

Dow AgroSciences Ltd, asukoht Hitchin (Ühendkuningriik), ja ülejäänud 20 hagejat, kelle nimed on esitatud lisas, esindajad: advokaadid C. Mereu ja K. Van Maldegem,

hagejad,

versus

Euroopa Komisjon, esindajad: L. Parpala ja B. Doherty, keda abistas advokaat J. Stuyck,

kostja,

mille ese on nõue tühistada komisjoni 20. septembri 2007. aasta otsus 2007/629/EÜ trifluraliini nõukogu direktiivi 91/414/EMÜ I lisasse kandmata jätmise ja kõnealust toimeainet sisaldavate taimekaitsevahendite lubade tühistamise kohta (ELT L 255, lk 42; ELT eriväljaanne 03/11, lk 332),

* Kohtumenetluse keel: inglise.

ÜLDKOHUS (kolmas koda),

koosseisus: koja esimees J. Azizi, kohtunikud E. Cremona ja S. Frimodt Nielsen (ettekandja),

kohtusekretär: ametnik K. Pocheć,

arvestades kirjalikus menetluses ja 16. detsembri 2010. aasta kohtuistungil esitatut,

on teinud järgmise

otsuse

Vaidluse aluseks olevad asjaolud

- ¹ Trifluraliin on toimeaine, mida kasutatakse ulatusliku valikulise toimega herbitsiidina ja mis kuulub dinitroaniliini tüüpi herbitsiidide alla. Seda võib kasutada kõrreliste ja kaheidulehelise umbrohu vastu. Trifluraliin imendub juurte ja lehtede kaudu ja takistab rakkude pooldumist. Enamasti viiakse trifluraliin pinnasesse, vältimaks seda, et see päikese käes degradeeruks.

- 2 Trifluraliin kuulub nõukogu 15. juuli 1991. aasta direktiivi 91/414/EMÜ taimekaitsevahendite turuleviimise kohta (EÜT L 230, lk 1; ELT eriväljaanne 03/11, lk 332) artikli 8 lõikes 2 märgitud tööprogrammi teise etappi ning kuulub nende ainete nimistusse, millele kehtib komisjoni 28. veebruari 2000. aasta määrusega (EÜ) nr 451/2000, millega nähakse ette nõukogu direktiivi 91/414/EMÜ artikli 8 lõikes 2 osutatud tööprogrammi teise ja kolmanda etapi üksikasjalikud rakenduseeskirjad (EÜT L 55, lk 25; ELT eriväljaanne 03/28, lk 292), kehtestatud kord.
- 3 Direktiiviga 91/414 kooskõlas toimuvaks hindamiseks esitatud toode on „EF 1521” (mida nimetatakse ka Treflaniks), st emulgeeruv kontsentraat, mis on Euroopas erinevate kaubanduslike nimede all registreeritud.
- 4 Dow AgroSciences Ltd (esimene hageja), Makhteshim-Agan Holding BV (teine hageja), oma rahvusvahelise koordineerimiskeskuse Makhteshim Agan International Coordination Center'i (kolmas hageja) vahendusel, DintecvAgroquímica - Produtos Químicos Lda (neljas hageja) ja Finchimica SpA (viies hageja) avaldasid Euroopa Ühenduste Komisjonile oma soovi lasta kanda trifluraliin direktiivi 91/414 I lisasse. Esimene hageja esitas oma teate 25. augustil 2000 enda ja neljanda ning viienda hageja nimel. Teine ja kolmas hageja esitasid oma teated 29. augustil 2000.
- 5 Kõik teatamised [lisad A.3 ja A.4] tehti enne määruse nr 451/2000 artikli 4 lõikes 1 sätestatud tähtaega, mis oli 31. august 2000.
- 6 Kõik pooled, kes teatasid oma taotlusest lisada toode loetellu, tootsid trifluraliini või sellel põhinevaid taimekaitsevahendeid või neil on siseriiklikud load turustada ja müüa neid tooteid ühes või enamas Euroopa Liidu liikmesriigis.

- 7 European Union Trifluralin Taskforce (EUTTF) (Euroopa Liidu trifluraliini töögrupp), mille ülesanne on kooskõlastada teate esitanud ettevõtjate jõupingutusi suhtlusel komisjoniga seoses trifluraliini hindamismenetlusega, loodi 2001. aasta märtsis Agan Chemical Manufacturers Ltd ja Dintec Agroquímica - Produtos Químicos Lda osalusel. Viimane on aktsiaselts, mis hõlmab äriühinguid Dow AgroSciences BV (kuues hageja) ja Suroholi – Comercio Internacional e Servicios Lda.
- 8 Dow AgroSciences BV sai Dow AgroSciences Ltd õigusjärglaseks teavitajana ning komisjon luges teda teate autoriks.
- 9 Kreeka Vabariik määrati referentliikmesriigiks, kelle ülesanne oli hinnata trifluraliini, nagu näeb ette määruse nr 451/2000 I lisa B osa.
- 10 Hagejad esitasid referentliikmesriigile oma toimikud 24. aprillil 2002.
- 11 Referentliikmesriik esitas oma hindamisaruande projekti 11. juulil 2003. Ta soovitas selles lisada trifluraliini direktiivi 91/414 I lissasse, kui täidetakse kaks tingimust: esiteks peab trifluraliini minimaalne puhtusaste olema 950 g/kg ja teiseks peavad liikmesriigid lubade väljastamisel võtma riskide vähendamise meetmeid, et kaitsta veeorganisme.
- 12 Ökotoksikoloogia osas täpsustati referentliikmesriigi hindamisaruande projekti punktis 4.9 järgmist:

„Vähendamaks riske veeorganismidele või vähendamaks töötlemata puhvervööndite suurust, võib teavitaja ette näha, et ta viib läbi uued eksperimentaaluuringud, et

vastata liikmesriikide tasandil tekkinud konkreetsetele küsimustele. Need uuringud ei kujuta endast vajalikku tingimust, et kanda trifluraliini [direktiivi 91/414] I lisasse.”

- 13 Euroopa Toiduohutusamet (EFSA) saatis hindamisaruande projekti liikmesriikidele ja teavitajatele 24. juulil 2003, et viia läbi määruse nr 451/2000 artikli 8 lõike 5 tähenduses vastastikused eksperthinnangud.
- 14 Mitu liikmesriiki esitasid hindamisaruande projekti kohta kirjalikke kommentaare ja kaks liikmesriiki esitasid selle kohta oma küsimused seoses trifluraliini püsivuse, bioakumulatsiooni ja suure lenduvuse kohta, leides, et seda toimeainet ei tohiks lubada.
- 15 EFSA hindamistöörühma esimesel koosolekul, mis toimus 15. jaanuaril 2004 ja millel osalesid teavitanud ettevõtjate ja European Crop Protection Association'i (Euroopa Taimekaitseliit) esindajad, korraldati neid kommentaare ning tuvastati, et oli vaja erinevaid täiendavaid andmeid, mis puudutavad eelkõige aine stabiilsust ladustamisel, selle eluiga, puhtuse määramise analüüsimeetodeid, mürgisust imetajatele, õliseemnete ainevahetuse uuringuid ning erinevaid uuringud aine käitumise ja keskkonna-alase saatuse kohta.
- 16 Teavitajate esindaja saatis 3. märtsil 2004 EFSA-le järgmise sisuga kirja.

„Teatame, et oleme kätte saanud trifluraliini puudutava hindamistabeli, mille meile saatis referentliikmesriik, ning koostame selle kohta oma märkusi. Meil oleks siiski vaja teie arvamust ühe konkreetse küsimuse osas.

[Trifluraliini puudutava hindamistabeli] teise osa esimese tulba punktist 2.4 nähtub, et „teavitaja peab esitama katsed taimemetaboliitide TR-22 ja TR-28 genotoksilisuse [...] ja suukaudse ägeda mürgisuse kohta või uuringu õliseemnete alternatiivse metabolismi kohta, mis identifitseerib metaboliidid seemnetes”. Nagu me selgitasime hindamiskoosolekul, märkisid meie sünteeskeemia spetsialistid, et on väga raske ning aeganõudev toota piisavalt palju TR-28, et viia nõuetekohaselt läbi mürgisuse uuring ja et seega on ehk lihtsam, tõhusam ja kasulikum viia läbi õliseemnete metabolismi uuring, mis identifitseerib metaboliidid seemnetes, sest taime nende osade töödeldud lõigud on need, mida inimesed ja loomad tarbivad. Kas Te võiksite esitada oma arvamuse, mis tähtajal tuleb esitada uus metabolismiuuring, võttes arvesse, et tegu ei ole lühiajalise uuringuga?”

17 EFSA vastas selle kirjale 5. märtsi 2004. aasta kirjaga järgmiselt:

„Te küsite oma 3. märtsi kirjas teabe kohta, mis on vajalik trifluraliini taimemetaboliitide TR-22 ja TR-28 puudutavateks uuringuteks.

Liikmesriigid arutasid ja leppisid kokku nendes nõuetes viimasel hindamiskoosolekul ning need lisati koos teiste andmenõuetega hindamistabelisse. Te peate nüüd täitma need nõuded kas nõutud teabe esitamisega või kinnitamisega, et nõutud teave esitatakse.

Seda arvestades jätkavad trifluraliini vastastikused eksperthinnangud [komisjoni 14. augusti 2002. aasta] määruses (EÜ) nr 1490/2002, [millega nähakse ette nõukogu direktiivi 91/414/EMÜ artikli 8 lõikes 2 osutatud tööprogrammi kolmanda etapi täiendavad üksikasjalikud rakenduseeskirjad ning muudetakse määrust (EÜ)

nr 451/2000 (EÜT L 224, lk 23; ELT eriväljaanne 03/36, lk 524)], kehtestatud tähtaegade järgimist. Võimalikku teavet, mida ei ole veel esitatud, mainitakse riskianalüüsi kohta tehtud EFSA järeldustes.”

- 18 Kuna mõned liikmesriigid ei olnud nõus referentliikmesriigi aruandega, otsustati küsimus esitada European Pesticides Co-ordination'i (Euroopa pestitsiidide koordineerimine, edaspidi „EPCO”) koosolekutel arutamiseks, st täitevbüroole – mis koosnes Bundesamt für Verbraucherschutz und Lebensmittelsicherheit'i (föderaalne tarbijaaitse ja toiduohutuse amet) ja UK Pesticides Safety Directorate'i (Ühendkuningriigi pestitsiiditurvalisuse direktoraat) ametnikest –, mille ülesanne oli EFSA raames vastastikuste eksperthinnangute eest vastutavate ekspertide koosolekute praktiline korraldamine.
- 19 Liikmesriikide tehniliste ekspertide hindamine, et vaadata üle hindamisprojekt ja sellega kaasnenud kommentaarid, toimus 2004. aasta aprillist juunini, mille käigus toimusid EPCO kuus koosolekut, millel hinnati nii trifluraliini kui ka muid aineid:
 - 27. ja 28. aprill 2004: EPCO 2. koosolek (säilimine ja käitumine keskkonnas);
 - 28. ja 29. aprill 2004: EPCO 3. koosolek (ökotoksikoloogia);
 - 10.–12. mai 2004: EPCO 4. koosolek (toksilisus imetajatele);
 - 11. ja 12. mai 2004: EPCO 5. koosolek (jäägid ja analüüsimetodid);

- 15. ja 16. mai 2004: EPCO 6. koosolek (füüsikalised ja keemilised omadused);
- 22. juuni 2004: EPCO 8. koosolek (ökotoksikoloogia);

²⁰ 22. juunil 2004 toimunud EPCO ekspertide koosoleku järel dustes (lk 93 ja 94) on märgitud järgmist:

„Uued andmenõuded: tuleb kasutada esialgseid CEE-sid [hinnanguline keskkonnas esinev kontsentratsioon] koos 0,3 µg/l CSEO-ga [tähtsatava toimetada doos], et viia läbi uus riskianalüüs. Kui teavitaja on selles küsimuses eriarvamusel, tuleb läbi viia täiendavad uuringud erinevate kokkupuuterežiimidega, et määrata kindlaks kõige kriitilisem kokkupuuteperiood.

Teavitaja peab esitama kokkupuuteuuringud, mis hõlmavad erinevaid kokkupuuteperioode ning kasutavad pakspea lepamaimu [*pimephales promelas*] kui kõige tundlikumat kalaliiki.”

²¹ 6. oktoobril 2004 teavitajatele saadetud kirjas märkis referentliikmesriik järgmist:

„Kirjale on lisatud andmenõuded ökotoksikoloogia ja jääkide kohta, nagu need on esitatud trifluraliini hindamistabelis, mis koostati pärast EPCO koosolekuid. Säilimise, käitumise ja toksikoloogiaga seotud osadel ei ole andmenõudeid ning füüsika/keemia ja analüüsimeetodite osa ei ole sellele lisatud, kuna EPCO alles selgitab seda ühes küsimuses.”

22 Sellele 6. oktoobri 2004. aasta kirjale oli lisatud eespool punktis 20 mainitud EPCO ekspertide selle koosoleku protokoll.

23 EFSA korraldatud hindamistöörühma 8. ja 9. novembri 2004. aasta koosolekul, millel osalesid teavitajad, märkis referentliikmesriik, et teavitajad esitavad 2005. aasta juulis teatud andmeid – siinses asjas uuring kroonilisest mürgisusest kaladele.

24 EFSA korraldatud hindamistöörühma 8. ja 9. veebruari 2005. aasta koosolekul, millel osalesid ka teavitajad, märkis referentliikmesriik ökotoksikoloogia kohta järgmist:

„Kahte andmenõuet on veel võimalik täiendada seoses [selle osaga]. Praeguseks hetkeks ei ole veel mingit informatsiooni esitatud.”

25 Pärast seda koosolekut teatas referentliikmesriik teavitajatele 22. veebruari 2005. aasta kirjas järgmist:

„Trifluraliini puudutavate EFSA järelduste eelnõu on nüüd lõplik pärast pikki arutelusid, mis toimusid koosoleku kolme päeva jooksul. Seda selgitavad:

- ühe liikmesriigi poolt hilinemisega esitatud märkused seoses trifluraliini kui PBT [püsiv, bioakumuleeruv ja toksiline aine] ja POS [püsiv orgaaniline saasteaine] kohta;

- uus muudatus ühelt liikmesriigilt, mis võtab arvesse nõukogu uut määrust POS-ide kohta [...].

Ehkki EFSA ega referentliikmesriik ei uurinud trifluraliini kui POS-i omadusi, leidis koosolek, et selle kohta tuleks EFSA järeldustesse lisada lõik, et juhtida tähelepanu POS-i küsimusele.

Ehkki POS-ide küsimus ei ole kriteerium, mille alusel toimeaine jäetakse direktiivi 91/414 I lisasse kandmata, tuleneb eespool mainitud määrusest, et POS-ina klassifitseeritud aine tuleb [Euroopa Liidu] turult kõrvaldada.

Seda punkti tuleb arvesse võtta komisjoni õigusloome koosolekul, kui seal arutatakse trifluraliini küsimust.

Siiski ei ole esitatud ametlikke andmeid tulevaste etappide ja tulevaste koosolekute kuupäevade kohta.”

²⁶ EFSA esitas oma arvamuse 14. märtsil 2005.

²⁷ EFSA arvamuses on nimekiri kaheksast uuringust, mida tuleb teostada või mida hetkel läbi viiakse, ning kõigi kohta on märgitud teavitaja edastatud kuupäevad, millal uuringud võimalikult esitatakse ja mis ulatuvad 2005. aasta juulist kuni 2006. aasta märtsini, või mäрге, et teavitajad ei ole esitanud ühtegi tarvilikku kuupäeva. Nende uuringute hulgas on eelkõige uuring kroonilisest mürgisusest kaladele.

- 28 EFSA täpsustab selles arvamuses, et ta ei saanud arvesse võtta Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. aprilli 2004. aasta määrust (EÜ) nr 850/2004 püsivate orgaaniliste saasteainete kohta ning millega muudetakse direktiivi 79/117/EMÜ (EÜT L 158, lk 7; ELT eriväljaanne 15/08, lk 465), kuna see jõustus vastastikuste eksperthinnangute hilises staadiumis, aga et sellega seoses hinnatud kättesaadavad andmed pidid komisjonil ja liikmesriikidel võimaldama hinnata ka trifluraliini seoses selle määruse sätetega.
- 29 EFSA esitas oma järeldustes järgmised probleemide teemad, märkides, et endiselt on vaja teha erinevaid uuringuid:
- kõrge mürgisus veeorganismidele, eelkõige kaladele;
 - kõrge bioakumulatsiooni oht;
 - pikaajaline püsivus pinnases;
 - õhu kaudu kaugülekanndumise risk selle suure lenduvuse tõttu.
- 30 Mis puudutab kõrget mürgisust veeorganismidele, siis leiab EFSA, et uued andmed on vajalikud ja et sellega seoses esineva ohu hindamise saab lõpule viia alles siis, kui need andmed on analüüsitud (aruande lk 33 ja 34). Ta leiab veel, et vaja on võtta sobivaid riskide vähendamise meetmeid seoses kõrgendatud riskiga veeorganismidele (aruande lk 35).

- 31 Komisjon palus 2. mail 2005 Dow AgroSciences'ile saadetud kirjas esitada nelja nädala jooksul selle kirja kättesaamisest oma kommentaarid EFSA lõpparuande järelduste kohta. Ta märkis kirjas samuti, et hindamismenetlusele kehtivate rangete tähtaegade tõttu ei võeta vastu ühtegi täiendavat uuringut ega muudatusi teatatud kasutuse kohta.
- 32 Komisjon meenutas uuesti 23. juuni 2005. aasta kirjas Dow AgroSciences'ile, et ta ei saa arvesse võtta mingeid uusi andmeid ega uuringuid ja et kommentaaride alusel ei saa hindamismenetlust uuesti algatada. Ta täpsustas lisaks, et keeldub vastamast hagejate esitatud tehnilistele küsimustele ning andmast teavet liikmesriikide sellekohaste seisukohtade osas.
- 33 Referentliikmesriik saatis hagejatele kirja selle kohta, et direktiivi eelnõu trifluraliini kandmisest direktiivi 91/414 I lisasse pandi toiduahela ja loomatervishoiu alalises komitee (CPCASA) 14. ja 15. juuli 2005. aasta koosoleku päevakorda.
- 34 CPCASA järgmise koosoleku, mis toimus 22. ja 23. septembril 2005, päevakorras mainitakse uuesti direktiivi eelnõud trifluraliini I lisasse kandmise kohta.
- 35 Komisjoni keskkonna peadirektoraat leidis 21. oktoobri 2005. aasta kirjas, et Technical Committee on New and Existing Substances (uute ja olemasolevate ainetega tegelev tehnikakomitee) peab trifluraliini uurima pikaajaliste orgaaniliste saasteainete (edaspidi „POS”) kriteeriumide alusel. Keskkonna peadirektoraat tegi selles kirjas ettepaneku, et direktiivis 91/414 sätestatud lühikesi tähtaegu silmas pidades peaks

trifluraliini kiiremas korras uurima ekspertgrupp, ehkki selle menetluse raames ei ole ametlikku otsust tehtud. Kirjas märgiti, et sellisest arvamusest oleks CPCASA-le ja komisjonile palju abi direktiivi 91/414 raames toimivas menetluses. Samas kirjas väljendas keskkonna peadirektoraat soovi, et uute ja olemasolevate ainetega tegelev tehnikakomitee arutaks seda küsimust oma 25. ja 26. oktoobri 2005. aasta koosolekul.

³⁶ CPCASA 17. ja 18. novembri 2005. aasta koosolekul märgiti, et toimik oli üle antud uute ja olemasolevate ainetega tegelevale tehnikakomiteele.

³⁷ EUTTF võttis 6. jaanuari 2006. aasta kirjas teatavaks POS-i kriteeriumide alusel tehtud uuringu, edastades oma märkused selle hinnangu kohta uute ja olemasolevate ainetega tegelevale tehnikakomiteele.

³⁸ Hagejad saatsid 19. jaanuaril 2006 komisjonile kirja, et vaielda vastu sellele, et direktiivis 91/414 sätestatud hindamise raames on õiguspärane hinnata trifluraliini POS-i kriteeriumide alusel.

³⁹ Keskkonna peadirektoraadi 3. veebruari 2006. aasta töödokumendis täpsustati eelkõige järgmist:

„On tuvastatud, et trifluraliin võib endast kujutada POS-i, ning direktiivi 91/414 järgsete pädevate ametiasutuste taotlusel vaatas [...] uute ja olemasolevate ainetega tegelev tehnikakomitee toimiku üle, arvestades POS-i valikukriteeriume [...].

[...] tehnikakomitee järeldas, et trifluraliin vastab valikukriteeriumidele, et seda ainet lugeda POS-iks. Siiski tehti see järeldus, arvestades seda, et teatud märkused näitavad, et püsivuse tähtsus globaalse ohu tuvastamisel nõuab võib-olla põhjalikumat uuringut.

Trifluraliini juhtum on esimene omalaadne direktiivi 91/414 kohaldamisalas ning selles valdkonnas pädev õigusloome töögrupp ei suutnud oma koosolekul kokku leppida, kuidas seda laadi juhtumist tõlgendada määruse nr 850/2004 artikli 3 lõiget 3. Seetõttu otsustas töögrupp paluda määruse nr 850/2004 järgsetelt pädevatelt ametiasutustelt arvamust selles küsimuses.

[...]

Järeldus

Trifluraliin on näide olemasolevast toimeainest, mida kasutatakse taimekaitsevahendites ja millel on POS-i omadused. Seetõttu tuleb kohaldada määruse nr 850/2004 artikli 3 lõiget 3, et hinnata trifluraliini võimalikku kandmist direktiivi 91/414 I lisasse ja anda siseriiklik luba trifluraliini sisaldavale taimekaitsevahendile.

Määruse nr 850/2004 artikli 3 lõike 3 (olemasolevate kemikaalide ja taimekaitsevahendite kohta) sõnastus jätab hindamis- ja autoriseerimissüsteemis tegutsevatele ametiasutustele laia hindamisruumi. Kuna tegu on taimekaitsevahendiga, mida tahtlikult kantakse põllusaadustele ja seega levitatakse looduses, siis saab kokkupuudet täielikult kõrvaldada üksnes sellise taimekaitsevahendi kasutamise keeluga. Siiski ei saa määrusest või [22. mail 2001 allkirjastatud püsivate orgaaniliste saasteainete] Stockholmi konventsioonist otseselt järeldada kohustust kõrvaldada mis tahes

kokkupuude. Järelikult peavad asjaomase hindamis- ja autoriseerimissüsteemi raames tegutsevad ametiasutused otsustama igal konkreetsel juhul, mida võib lugeda POS-ile sarnase aine „asjakohaseks kontrollimeetmeks”.

POS-ide valdkonna pädevatel ametiasutustel palutakse arutada seda küsimust oma kolleegidega, kes tegutsevad direktiivi 91/414 raames, enne koosolekut, esitada oma arvamus eespool toodud küsimuste kohta ja vajaduse korral koostada üheskoos arvamus määruse artikli 3 lõike 3 tõlgenduse kohta, mille võiks edasi saata direktiivi 91/414 valdkonnas pädevatele ametiasutustele.”

40 Komisjon vastas 14. märtsi 2006. aasta kirjaga hagejate 19. jaanuari 2006. aasta kirjale, märkides esiteks, et EFSA on ainsana vastutav oma aruande sisu eest, ja meenutades teiseks EFSA ja komisjoni funktsionaalset lahusust.

41 Hagejad esitasid 17. mail 2006 referentliikmesriigile uuringu kroonilisest mürgisusest kaladele, mille üks iseseisev laboratoorium oli 2005. aasta märtsis teostanud ja millega kaasnes kaasajastatud hinnang kroonilise riski kohta. Nad esitasid selle uuringu 12. juunil 2006 ka komisjonile, kes edastas selle liikmesriikidele, pannes selle komisjoni interneti-lehele rubriiki „Circa”.

42 CPCASA 22. ja 23. mai 2006. aasta koosoleku päevakorras oli vaadata läbi otsuse eelnõu, millega seekord jäeti trifluraliin kandmata direktiivi 91/414 I lisasse; selle koosoleku protokoll projektist ilmneb, et komisjon leidis, et hagejate esitatud uuring kroonilise mürgisuse kohta oli hilinevalt esitatud ja et seetõttu ei tulnud seda arvesse võtta.

- 43 Komisjon esitas CPCASA 13. ja 14. juuli 2006. aasta koosolekul trifluraliini direktiivi 91/414 I lissasse kandmata jätmise otsuse uue eelnõu. Selle koosoleku protokollis märgitakse siiski:

„Märkused ja üks hilinemisega esitatud uuring [trifluraliini] kroonilisest riskist kaladele on laiali jagatud. [...] Kuna sisemised arutelud ei ole veel lõppenud, ei saa ettepanekut hääletusele panna”.

- 44 CPCASA 28. ja 29. septembri 2006. aasta koosoleku päevakorras oli jälle trifluraliini õiguslik olukord; selle koosoleku protokollis märgitakse:

„Mõned liikmesriigid kutsuvad üles selle toimiku üle kiiresti otsustama. Komisjon selgitab, et hääletamist ei saa toimuda, kuna sisemist autoriseerimismenetlust ei ole olnud võimalik lõpule viia”.

- 45 See toimik oli uuesti CPCASA 23. ja 24. novembri 2006. aasta ning 22. ja 23. jaanuari 2007. aasta koosolekute päevakorras, kuid hääletamist selle kohta ei toimunud.

- 46 23. ja 24. novembri 2006. aasta koosoleku protokollis on sedastatud:

„Komisjon märgib, et krooniline mürgisus kaladele oli terve menetluse vältel teavitaja, referentliikmesriigi ja EFSA vaheliseks vaidlusküsimuseks, mis näib osutavat, et ei ole võimalik selle uuringu kohta otsust teha ilma vastastikuste eksperthinnanguteta selles küsimuses. Komisjon väljendab ka oma muret selliste andmete arvestamise kohta, mille osas ei ole antud vastastikuseid eksperthinnanguid, või siseriiklikul tasandil kasutatud andmete arvestamise kohta. Ta meenutab süsteemi põhimõtet,

mille kohaselt komisjoni otsuse aluseks on EFSA esitatud teaduslikud tõendid. Eri-nevalt toimimine oleks mitte üksnes õigusvastane, vaid nurjaks ka hetkel toimuva hindamismenetluse.

[Saksamaa Liitvabariik] teatab, et ta on loataotluste läbivaatamisel kohustatud ar-
vesse võtma kõige uuemaid teaduslikke teadmisi. Ta ei saa neid teaduslikke teadmisi
usaldada, kui ta peab paralleelselt vastu võtma siseriikliku seisukoha küsimuses, kas
kanda kõnealune toimeaine I lisasse.”

47 CPCASA esitas 16. märtsil 2007 arvamuse, milles ta pooldas trifluraliini direktii-
vi 91/414 I lisasse kandmata jätmist.

48 Nagu koosoleku protokollist selgub, esitasid mitu liikmesriiki siiski selle kohta mär-
kusi, sh referentliikmesriik, kes palus protokollis lisada deklaratsiooni, mille kohaselt
oli ta valmis hääletama trifluraliini I lisasse kandmata jätmise ettepaneku poolt, et
teavitajad saaksid ära kasutada järgneva 18 kuu pikkust perioodi, et esitada ametlikult
uuring kroonilisest mürgisusest kaladele, ja et ta saaks referentliikmesriigina seda
uuringut ametlikult hinnata.

49 Komisjon võttis 20. septembril 2007 vastu otsuse trifluraliini nõukogu direktiivi
91/414/EMÜ I lisasse kandmata jätmise ja kõnealust toimeainet sisaldavate taime-
kaitsevahendite lubade tühistamise kohta (ELT L 255, lk 42; edaspidi „vaidlustatud
otsus”).

50 Vaidlustatud otsuses on märgitud:

- „(4) Hindamisaruande kohta on esitanud vastastikused eksperdihinnangud liikmesriigid ja Euroopa Toiduohutusameti hindamistöörühm ning see esitati komisjonile 14. märtsil 2005. aastal EFSA kokkuvõttena, milles käsitletakse vastastikuseid eksperdihinnanguid pestitsiidse toimeaine trifluraliini riskianalüüsi kohta. [...] Liikmesriigid ja komisjon vaatasid selle aruande läbi [CPCASA-s] ning see vormistati 16. märtsil 2007 komisjoni läbivaatamisaruandena trifluraliini kohta.
- (5) Kõnealuse toimeaine hindamisel on esile kerkinud terve rida küsimusi. Trifluraliin on veeorganismide, eelkõige kalade suhtes kõrge mürgisusega. Samuti on see väga püsiv pinnases ja raskesti biolagunduv. Lisaks on sel potentsiaal akumuleeruda. Eelkõige veeorganismide puhul on see oluliselt suurem direktiivis 91/414 [...] sätestatud maksimaalsest biokontsentratsiooni tegurist (BCF), osutades selliste organismide puhul bioakumulatsiooni võimalikkusele. Suure lenduvuse tõttu ei saa välistada trifluraliini kaugedasikandumist õhu kaudu ja vaatamata kiirele fotokeemilisele lagunemisele on järelevalveprogrammid näidanud selle liikumist kasutamiskohast kaugemale asuvatesse paikadesse. Nimeetatud probleemide tõttu on ilmne, et trifluraliin ei vasta direktiivi 91/414 [...] I lisasse kandmise kriteeriumidele.
- (6) Komisjon palus teavitajal esitada omapoolsed märkused vastastikuste eksperdihinnangute tulemuste kohta ning teatada, kas ta kavatseb tulevikus aine kasutamist toetada või mitte. Teavitaja esitas omapoolsed märkused, mida on hoolikalt uuritud. Vaatamata teavitaja esitatud väidetele jäid tuvastatud probleemid lahendamata ning EFSA ekspertide kohtumistel esitatud ja hinnatud teabe põhjal koostatud hindamistest ei selgu, et võib loota, et trifluraliini sisaldavad

taimekaitsevahendid kavandatud kasutustingimustes üldiselt vastavad direktiivi 91/414 [...] artikli 5 lõike 1 punktides a ja b sätestatud nõuetele.

(7) Seepärast ei tuleks trifluraliini kanda direktiivi 91/414 [...] I lisse.

[...]

Artikkel 1

Trifluraliini ei kanta toimeainena direktiivi 91/414 [...] I lisse.

Artikkel 2

Liikmesriigid tagavad, et:

- a) trifluraliini sisaldavate taimekaitsevahendite load tühistatakse alates 20. märtsist 2008;
- b) alates käesoleva otsuse avaldamise kuupäevast ei anta ega uuendata trifluraliini sisaldavate taimekaitsevahendite lubasid.

Artikkel 3

Ajapikendus, mille liikmesriigid annavad vastavalt direktiivi 91/414 [...] artikli 4 lõike 6 sätetele, peab olema võimalikult lühike ja lõpeb hiljemalt 20. märtsil 2009.

Artikkel 4

Käesolev otsus on adresseeritud liikmesriikidele.”

⁵¹ Hagejad teatasid 11. aprillil 2008 komisjonile oma kavatsusest esitada uus taotlus trifluraliini kandmiseks direktiivi 91/414 I lisasse, nagu seda lubab komisjoni 17. jaanuari 2008. aasta määrus (EÜ) nr 33/2008, millega nähakse ette nõukogu direktiivi 91/414/EMÜ üksikasjalikud rakenduseeskirjad seoses kõnealuse direktiivi artikli 8 lõikes 2 osutatud tööprogrammi kuuluvate, kuid direktiivi I lisasse kandmata toimeainete hindamise tava- ja kiirendatud menetlusega (ELT L 15, lk 5).

⁵² Komisjoni 25. juuni 2010. aasta otsuse 2010/355/EL trifluraliini kandmata jätmise kohta direktiivi 91/414 I lisasse (ELT L 160, lk 30) artikkel 2 tunnistas vaidlustatud otsuse kehtetuks.

Menetlus ja poolte nõuded

- 53 Hagejad esitasid Üldkohtu kantseleisse 21. detsembril 2007 saabunud hagiavaldusega EÜ artikli 230 neljanda lõigu alusel vaidlustatud otsuse peale tühistamishagi ning nõude tunnistada määruse nr 850/2004 artikli 3 lõige 3 õigusvastaseks.
- 54 Eraldi dokumendiga, mis registreeriti Üldkohtu kantseleis 19. märtsil 2008, esitasid Dow AgroSciences Ltd, Dow AgroSciences LLC, Dow AgroSciences, Dow AgroSciences Export, Dow AgroSciences BV, Dow AgroSciences Hungary kft, Dow AgroSciences Italia Srl, Dow AgroSciences Polska sp. z.o.o., Dow AgroSciences Iberica SA, Dow AgroSciences s.r.o., Dow AgroSciences Danmark A/S, Dow AgroSciences GmbH, Dintec Agroquímica - Produtos Químicos Lda ja Finchimica Spa EÜ artikli 242 alusel taotluse vaidlustatud otsuse kohaldamise peatamiseks. Üldkohtu president jättis selle taotluse 18. juuni 2008. aasta määrusega rahuldamata.
- 55 Üldkohtu kantseleis 23. juulil 2010 registreeritud kirjas andis komisjon Üldkohtule teada, et ta oli vastu võtnud otsuse 2010/355, milles otsustati määrmuses nr 33/2008 sätestatud menetluse tagajärjel esiteks jätta trifluraliin direktiivi 91/414 I lisasse kandmata ja teiseks tunnistada vaidlustatud otsus kehtetuks.
- 56 Üldkohus saatis 3. septembril 2010 pooltele kirjaliku küsimuse seoses sellega, mis järeldused tuleks teha vaidlustatud otsuse kehtetuks tunnistamisest.
- 57 Dow AgroSciences Ltd ja Dintec Agroquímica - Produtos Químicos Lda esitasid 17. septembril 2009 Üldkohtu kantseleisse tühistamishagi otsuse 2010/355 peale, mida käsitleb kohtuasi T-446/10.

- 58 Üldkohtu kantsleis 29. septembril 2010 registreeritud kirjas palus komisjon Üldkohtul käesolevas asjas kohtuotsust mitte teha, kuna tema sõnul on hagi pärast otsuse kehtetuks tunnistamist kaotanud oma eseme.
- 59 Samal päeval Üldkohtu kantsleis registreeritud kirjaga väitsid hagejad, et neil säilib vaidlustatud otsuse tühistamiseks põhjendatud huvi, ning palusid luba kohandada oma nõudeid nii, et tühistamistaotlus hõlmaks ka otsust 2010/355.
- 60 Pooled esitasid oma märkused nende vastavate taotluste kohta 15. oktoobri 2010. aasta kirjadega.
- 61 Üldkohtu kantslei saatis pooltele 9. novembril 2010 kirja, milles teatas neile eelkõige, et Üldkohus ei lubanud hagejatel muuta oma nõudeid nii, et tühistamistaotlus hõlmaks ka otsust 2010/355, sest Üldkohus tuvastas, et vahepealsel ajal olid AgroSciences Ltd ja Dintec Agroquímica - Produtos Químicos Lda esitanud selle otsuse peale tühistamishagi.
- 62 Hagejad paluvad Üldkohtul:
- tühistada vaidlustatud otsus;
 - tuvastada, et trifluraliini uurimise küsimuses on määruse nr 850/2004 artikli 3 lõige 3 õigusvastane ja nende suhtes kohaldamatu;
 - mõista komisjonilt välja hagejate kohtukulud, millele lisandub 8 % intress.

63 Komisjon palub Üldkohtul:

- tunnistada, et vaidlustatud otsuse tühistamisnõudel puudub ese, ja seetõttu tunnistada hagejate tühistamishagi vastuvõetamatuks või teise võimalusena jätta see põhjendamatusse tõttu rahuldamata;
- lükata tagasi määruse nr 850/2004 artikli 3 lõiget 3 puudutav õigusvastasuse väide;
- mõista tema kohtukulud välja hagejatelt.

Õiguslik käsitlus

Hagi ese

64 Komisjon väidab sisuliselt, et hagejatel puudub huvi vaidlustatud otsuse tühistamiseks, kuna see otsus tunnistati kehtetuks otsusega 2010/355.

65 Hagejad vaidlevad nende argumentidele vastu.

- 66 Väljakujunenud kohtupraktika kohaselt hinnatakse hageja põhjendatud huvi hagi eseme suhtes hagi esitamise hetkel, vastasel juhul võib tegu olla vastuvõetamatusena. Lisaks peab hageja huvi hagi rahuldamise vastu säilima kuni kohtuotsuse tegemiseni, vastasel juhul võidakse asjas kohtuotsust mitte teha (vt selle kohta Euroopa Kohtu 16. detsembri 1963. aasta otsus kohtuasjas 14/63: *Forges de Clabecq vs. Ülemamet*, EKL 1963, lk 719 ja 748, ning 7. juuni 2007. aasta otsus kohtuasjas C-362/05 P: *Wunenburger vs. komisjon*, EKL 2007, lk I-4333, punkt 42).
- 67 Nimelt ei tule väljakujunenud kohtupraktika kohaselt tühistamisnõude osas otsust enam teha siis, kui hageja on kaotanud oma huvi vaidlustatud akti tühistamise suhtes kohtumenetluse vältel toimunud sündmuse tõttu (vt selle kohta Üldkohtu 17. oktoobri 2005. aasta määrus kohtuasjas T-28/2: *First Data jt vs. komisjon*, EKL 2005, lk II-4119, punktid 36 ja 37 ning seal viidatud kohtupraktika), mille tagajärjel ei too selle akti tühistamine iseenesest enam kaasa õiguslikke tagajärgi (vt selle kohta Üldkohtu 14. märtsi 1997. aasta määrus kohtuasjas T-25/96: *Arbeitsgemeinschaft Deutscher Luftfahrt-Unternehmen ja Hapag-Lloyd vs. komisjon*, EKL 1997, lk II-363, punkt 16 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 68 Hagejal võib siiski püsida huvi lasta tühistada kehtetuks tunnistatud akt, kui kehtetuks tunnistamine ei too kaasa samu tagajärgi kui akti võimalik tühistamine Üldkoh-tus. Nimelt ei ole see, kui institutsioon tunnistab akti kehtetuks, selle akti õigusvasta-suse tunnistamine ning selle mõju on *ex nunc*, samas kui akti tühistamine toob kaasa *ex tunc* mõju (vt selle kohta Euroopa Kohtu 12. veebruari 1960. aasta otsus liidetud kohtuasjades 16/59-18/59: *Geitling jt vs. Ülemamet*, EKL 1960, lk 45, ja Üldkohtu 13. detsembri 1995. aasta otsus liidetud kohtuasjades T-481/93 ja T-484/93: *Exporteurs in Levende Varkens jt vs. komisjon*, EKL 1995, lk II-2941, punktid 46–48).
- 69 Lisaks kaasneb akti tühistamise korral nõue, et akti vastu võtnud institutsioon võtaks kohtuotsuse täitmiseks vajalikud meetmed. Need meetmed puudutavad tühistamis-otsuses tuvastatud õigusrikkumiste tagajärgede kaotamist. Nii võib puudutatud ins-titutsiooni kohustada taastama hageja asjaomase olukorra või vältima sarnase akti

vastuvõtmist (vt eespool punktis 68 viidatud kohtuotsus *Exporteurs in Levende Varkens jt vs. komisjon* ja seal viidatud kohtupraktika).

- 70 Käesolevas asjas tunnistas komisjon vaidlustatud otsuse kehtetuks, kuid ei võtnud seda tagasi. Seetõttu jätkub selle õigusemõju hagejate olukorrale alates selle vastuvõtmisest kuni selle kehtetuks tunnistamiseni. Selle tühistamine üksi võib seega hagejate õiguslikku olukorda mõjutada, mistõttu neil säilib põhjendatud huvi.
- 71 Seetõttu tuleb tagasi lükata komisjoni esitatud taotlus asjas kohtuotsust mitte teha.

Sisulised küsimused

- 72 Hagejad esitavad oma hagi toetuseks kuus väidet ning vaidlustavad määruse nr 850/2004 artikli 3 lõike 3 seaduslikkuse.
- 73 Esimene väide käsitleb seda, et vaidlustatud otsus ei põhinenud EFSA aruandel, mis on ette nähtud määruse nr 451/2000 artikli 8 lõikes 8, ning võeti vastu kohaldatavaid menetlusnorme rikkudes.
- 74 Oma teise väite toetuseks märgivad hagejad, et komisjon tegi mitu ilmset kaalutusviga.

- 75 Kolmas väide puudutab seda, et vaidlustatud otsus ei ole kooskõlas kohaldatava seadusandliku menetlusega ning rikub EÜ artikleid 5 ja 7, määruse nr 451/2000 artikli 8 lõiget 8 ja nõukogu 28. juuni 1999. aasta otsuse 1999/468/EÜ, millega kehtestatakse komisjoni rakendusvolituste kasutamise menetlused (EÜT L 184, lk 23; ELT eriväljaanne 01/03, lk 124; nn komitoloogia otsus), artiklit 5.
- 76 Neljas väide käsitleb määruse nr 451/2000 artikli 8 lõigetes 7 ja 8 sätestatud menetlustähtaegade eiramist.
- 77 Viies väide puudutab seda, et vaidlustatud otsus ei ole piisavalt põhjendatud.
- 78 Lõpuks puudutab kuues väide seda, et on rikutud õiguskindluse, õiguspärase ootuse kaitse ning proportsionaalsuse põhimõtteid ja kaitseõigusi ning õigust olla õiglaselt ära kuulatud.

Esimene väide, mis käsitleb seda, et vaidlustatud otsus ei põhinenud EFSA aruandel, rikkudes nii määruse nr 451/2000 artikli 8 lõiget 8, ning et see otsus võeti vastu kohaldatavaid menetlusnorme rikkudes

- 79 Hagejad väidavad sisuliselt, et komisjon on kohustatud järgima EFSA arvamust. Nende sõnul soovitas nii EFSA kui ka referentliikmesriik käesolevas asjas kanda trifluraliini direktiivi 91/414 I lisasse, kuna selle ainega kaasnevad riskid olid vastuvõetavad, kui järgitakse teatud tingimusi. Kuna komisjon tegi ettepaneku mitte kanda trifluraliini

direktiivi 91/414 I lisasse, siis ei tuginenud ta oma ettepanekus seega EFSA arvamusele ning rikkus seega määruse nr 451/2000 artikli 8 lõiget 8.

80 Lisaks väidavad hagejad sisuliselt, et komisjon avas hindamismenetluse uuesti, et analüüsida trifluraliini määruses nr 850/2004 sätestatud POS-i kriteeriumide alusel. Kuna direktiivis 91/414 sätestatud hindamise raames puudus selliseks tegevuseks mis tahes õiguslik alus, siis puudus komisjonil pädevus määrata sellist hindamismenetlust uuesti avamist ning ta sekkus seega hagejate arvates EFSA hindamisse. Nii toimides on komisjon võimu kuritarvitanud.

81 Komisjon vaidleb neile väidetele vastu.

82 Kõigepealt tuleb meenutada, et Euroopa Parlamendi ja nõukogu 28. jaanuari 2002. aasta määruse (EÜ) nr 178/2002, millega sätestatakse toidualaste õigusnormide üldised põhimõtted ja nõuded, asutatakse Euroopa Toiduohutusamet ja kehtestatakse toidu ohutusega seotud menetlused (EÜT L 31, lk 1; ELT eriväljaanne 15/06, lk 463), artikli 22 lõige 6 näeb ette, et see amet annab arvamusi, mis on teaduslikuks aluseks, millele tuginedes töötatakse välja ja võetakse vastu ühenduse meetmed ameti tegevusvaldkondades. Sama määruse artikli 23 punkti c kohaselt on EFSA ülesandeks anda komisjonile teadus- ja tehnoabi ameti tegevusvaldkondades ning komisjoni taotluse korral riski hindamisega seotud arvamuste tõlgendamisel ja arvessevõtmisel.

83 Määruse nr 451/2000 artikli 8 lõike 7 kohaselt hindab EFSA referentliikmesriigi hindamisaruande projekti ning esitab komisjonile hiljemalt aasta pärast referentliikmesriigi hindamisaruande projekti saamist oma arvamuse selle kohta, kas toimeaine vastab eeldatavalt direktiivis 91/414 sätestatud ohutusnõuetele. Vajaduse korral esitab

EFSA oma arvamuse väidetavalt ohutusnõuetele vastavate olemasolevate valikute kohta.

⁸⁴ Lõpuks näeb määruse nr 451/2000 artikli 8 lõige 8 ette, et hiljemalt kuus kuud pärast artiklis 7 osutatud EFSA arvamuse saamist esitab komisjon aruandeprojekti ning lõpliku aruande põhjal komiteele direktiivi eelnõu toimeaine kandmiseks direktiivi I lisasse või liikmesriikidele adresseeritud otsuse eelnõu, et tunnistada kehtetuks toimeainet sisaldavate taimekaitsevahendite load, esitades kandmata jätmise põhjused. Komisjoni direktiiv või otsus võetakse vastu vastavalt komitoloogia otsuses kehtestatud korrale.

⁸⁵ Niisiis peab keeld turustada mingit ainet põhinema põhjalikul hinnangul ohust rahvatervisele, mis on koostatud kõige usaldusväärsemate teaduslike andmete ja kõige värskemate rahvusvaheliste uuringute põhjal (Euroopa Kohtu 5. veebruari 2004. aasta otsus kohtuasjas C-95/01: Greenham ja Abel, EKL 2004, lk I-1333, punkt 50).

⁸⁶ Lisaks tuleb meenutada, et direktiivi 91/414 põhjendustest 5, 6 ja 9 nähtub, et selle direktiivi eesmärk on taimekaitsevahenditega kauplemise siseturu tõkete kõrvaldamine, säilitades sealjuures keskkonna ning inimeste ja loomade tervise kaitse kõrge taseme. Selles osas tuleb komisjonile anda lai kaalutusõigus, et ta saaks tõhusalt täita talle pandud eesmärged, võttes arvesse neid keerulist laadi tehnilisi hinnanguid, mis ta peab andma (vt Euroopa Kohtu 18. juuli 2007. aasta otsus kohtuasjas C-326/05 P: Industrias Químicas del Vallés vs. komisjon, EKL 2007, lk I-6557, punktid 74 ja 75 ning seal viidatud kohtupraktika).

- 87 Sellega seoses on Üldkohus korduvalt leidnud, et määruse nr 451/2000 artikli 8 sätete raames ei olnud EFSA arvamus komisjonile siduv. Nimelt, ehkki komisjon võtab vastu otsuse kõnealuse aine kandmata jätmisest või kandmisest direktiivi 91/414 I lissasse pärast EFSA arvamuse saamist, tuleb siiski märkida, et määruses nr 451/2000 ei ole mingit märget selle kohta, et komisjon on kohustatud EFSA arvamuse sisu järgima ning et tal ei ole seega mingit kaalutlusõigust (Üldkohtu 17. juuni 2008. aasta määrused kohtuasjas T-312/06: FMC Chemical vs. EFSA, kohtulahendite kogumikus ei avaldata, punktid 52–54, kohtuasjas T-397/06: Dow AgroSciences vs. EFSA, kohtulahendite kogumikus ei avaldata, punkt 49, ja kohtuasjas T-311/06: FMC Chemical ja Arysta Lifesciences vs. EFSA, kohtulahendite kogumikus ei avaldata, punkt 52).
- 88 Kuna EFSA arvamus ei ole komisjonile siduv, siis eksivad hagejad, kui nad väidavad, et komisjon ei saanud seda EFSA arvamust kõrvale jätta, rikkumata samas määruse nr 451/2000 artiklit 8.
- 89 Lisaks tuleb märkida, et EFSA järeldustest ei ilmne, et ta oleks käesolevas asjas otsesõnu soovitanud kanda trifluraliini direktiivi 91/414 I lissasse, nagu väidavad hagejad.
- 90 EFSA hindas oma arvamuses trifluraliiniga kaasnevaid riske, lähtudes hinnangu ajal kättesaadavatest teaduslikest teadmistest, ning tõi sisuliselt välja rea kahtlusi, mida ei olnud kõrvaldatud, seoses aine ohutusega.
- 91 EFSA näeb seejärel määruse nr 451/2000 artikli 8 lõike 7 sätetele vastavalt ette teatud mehhanismid, mis võimaldavad hindamise käigus välja toodud riske juhtida olukorras, kui komisjon otsustaks aine lubada.

- 92 Järelikult ei saa asjaolu, et EFSA näeb sellised riskide haldamise viisid ette, tõlgendada nii, et tegu on soovituseliga anda trifluraliin direktiivi 91/414 I lisasse.
- 93 Seetõttu tuleb tagasi lükata hagejate argumendid selles küsimuses.
- 94 Teiseks, vastavalt määruse nr 451/2000 artiklile 8 hindab referentliikmesriik toimeaineid, mille kohta esitatud toimikutest on vähemalt üks täielikuks tunnistatud, ning esitab aruande üksnes nende kohta, nagu on märgitud selle määruse artikli 6 lõigetes 2 ja 3. Oma aruandes soovib ta komisjonil kas anda toimeaine direktiivi I lisasse, esitades kandmise tingimused, või jätta toimeaine sinna lisasse kandmata, esitades sellisel juhul kandmata jätmise põhjused. Seejärel hindab EFSA referentliikmesriigi hindamisaruande projekti ning esitab komisjonile oma arvamuse selle kohta, kas toimeaine vastab eeldatavalt direktiivis 91/414 sätestatud ohutusnõuetele. Seejärel esitab komisjon lõpliku aruande põhjal pädevale komiteele direktiivi eelnõu toimeaine kandmiseks direktiivi 91/414 I lisasse või otsuse eelnõu, et tunnistada kehtetuks toimeainet sisaldavate taimekaitsevahendite load ja seega jätta see aine nimetatud lisasse kandmata.
- 95 Seega nähtub õigusnormidest selgelt, et referentliikmesriigi seisukoht ei ole hindamismenetluses otsustav (vt analoogia alusel Üldkohtu 9. septembri 2008. aasta otsus kohtuasjas T-75/06: Bayer CropScience jt vs. komisjon, EKL 2008, lk II-2081, punkt 164).
- 96 Seega ei saa hagejad tõhusalt tugineda andmetele, mida neile edastas referentliikmesriik seoses menetluse võimaliku tulemusega (vt analoogia alusel eespool punktis 95 viidatud kohtuotsus Bayer CropScience jt vs. komisjon, punkt 164).

- 97 Kolmandaks, kuivõrd hagejad üritavad väita, et komisjon ei arvestanud EFSA arvamust, siis tuleb märkida, et vaidlustatud otsuse põhjendused 4–6 tõendavad selgelt, et komisjon arvestas seda arvamust nimetatud otsuse vastuvõtmisel. Seetõttu ei saa nimetatud argumentatsiooniga nõustuda.
- 98 Mis puudutab lõpuks neljandaks etteheidet, et aine hindamine toimus määrusest nr 850/2004 tulenevate POS-i kriteeriumide alusel, siis tuleb märkida, et see kattub teise väite neljanda osaga. Niisiis analüüsitakse seda etteheidet seoses teise väite neljanda osaga.
- 99 Seetõttu tuleb esimene väide tagasi lükata.

Teise väite esimene ja teine osa, mis käsitlevad ilmseid hindamisvigu seoses sellega, et esiteks rikkus komisjon kohustust arvestada kõigi olemasolevate teaduslike tõenditega ja täpsemalt uuringuga, mida teavitajatelt taotleti, ja teiseks oleks komisjon pidanud pikendama kohaldatavaid tähtaegu, et seda täiendavat teavet saada

- 100 Mis puudutab teise väite esimest osa, siis märgivad hagejad sisuliselt, et referentliikmesriik ja EFSA palusid neil esitada uuringu kroonilisest mürgisusest kaladele. Nad viitavad sellega seoses EFSA 22. juuni 2004. aasta koosoleku protokollide tabelitele ja referentliikmesriigi 6. oktoobri 2004. aasta kirjale, millega see riik need tabelid edastas. Hagejate sõnul on muuseas EFSA arvamuse lehekülgedel 30 ja 33 esitatud kinnitus, et selline taotlus teavitajatele esitati.

- 101 Hagejad väidavad, et nad edastasid taotletud uuringu komisjonile kohe, kui see oli saadaval, ning vaidlevad vastu sellele, et sellega seoses oleks esinenud mis tahes hooletust. Nende arvates pidi komisjon järelikult hindama esitatud uusi andmeid vastavalt direktiivi 91/414 artikli 5 lõike 1 ja määruse nr 451/2000 artikli 8 lõike 5 sätetele nende koostoimes. Komisjon aga leidis, et uuring on esitatud pärast tähtaja lõppu, ning andis CPCASA liikmetele teada, et seetõttu ei saa seda uuringut arvesse võtta.
- 102 Hagejate sõnul on komisjon niisiis jätnud arvesse võtmata kõige viimased teaduslikud teadmised ning teadusliku ja tehnilise teabe hetkeseisu, rikkudes direktiivi 91/414 artikli 5 lõiget 1. Vaidlustatud otsuses on seetõttu tehtud ilmne hindamisviga. Selle tagajärjel on rikutud ka õiguskindluse ja õiguspärase ootuse kaitse põhimõtet.
- 103 Mis puudutab hagejate teise väite teist osa, siis märgivad nad sisuliselt, et oli võimatu vastata teavitajatele esitatud uue uuringu tegemise nõudele, järgides hindamismenetluse tarvis kehtestatud menetlustähtaegu. Hagejate sõnul aga ei järginud EFSA ega komisjon neid tähtaegu trifluraliini hindamisel ning seetõttu pidi komisjon määrama uued tähtajad, et uuringut arvesse võtta, selle asemel et varjata end asjaolu taha, et see uuring on väidetavalt hiline misega esitatud. Nad väidavad esiteks, et kohtupraktika nimelt lubab selliste tähtaegade pikendamise võimalust; selles kohtupraktikas märgitakse, et keeldumine tähtaja pikendamisest on samastatav ilmse hindamisveaga (eespool punktis 86 viidatud kohtuotsus *Industrias Químicas del Vallés vs. komisjon*), ja teiseks, et komisjon kasutas seda võimalust teiste taimekaitsevahendite hindamise raames. Nad viitavad sellega seoses komisjoni 29. aprilli 2008. aasta otsusele 2008/353/EÜ, millega lubatakse liikmesriikidel pikendada uute toimeainete tsüflufenamiidi, FEN 560 ja flonikamiidi ajutisi kasutuslube (ELT L 117, lk 45).

- 104 Hagejate sõnul on selgelt tõendatud uuringu tähtsus trifluraliini hindamisel, kuna seda uuringut läbi vaadanud referentliikmesriik järeldas, et uuringus esitatud täiendavad andmed vastasid hindamismenetluse käigus esitatud küsimustele.
- 105 Lisaks leiavad hagejad, et komisjon oleks pidanud tähtaegu pikendama ka seetõttu, et ta palus uute ja olemasolevate ainetega tegeleval tehnikakomiteel hinnata ainet POS-i kriteeriumide alusel, et teavitajad saaksid vastata küsimustele, mida võidakse selle hindamise käigus esitada, ning vajaduse korral esitada sellele hindamisele olulisi andmeid ja uuringuid.
- 106 Hagejad leiavad, et komisjon rikkus seega oma kohustust kehtestada piisavad menetlustagatised, et järgida, et neil oleks võimalik esitada märkusi ja ennast kui teavitajaid kaitsta.
- 107 Komisjon vaidleb nendele väidetele vastu.
- 108 Tuleb meenutada, et määruse nr 451/2000 artikli 6 lõiked 1 ja 3 näevad ette, et teatajad peavad referentliikmesriigi määratud asutusele esitama iga toimeaine kohta täieliku toimiku, mis sisaldab füüsiliselt kõiki lõike 2 punktis c osutatud andmetega seotud katsete ja uuringute aruandeid, või kui töö on veel lõpetamata, siis lõike 2 punktis c nimetatud protokolle ja kohustusi.

109 Määruse nr 451/2000 artikli 6 lõike 2 punktis c osutatud andmed on järgmised:

- direktiivi II lisa iga punkti kohta uuringute ja katsete kokkuvõtted ning tulemused ja neid läbiviinud isiku või asutuse nimi;
- direktiivi III lisa iga punkti kohta samad andmed, mis on olulised hindamisel kõnealuse direktiivi artiklis 5 osutatud kriteeriumide seisukohalt ning on ühe või mitme preparaadi kohta tavapärased artikli 6 lõike 2 alapunktis b osutatud kasutustingimustes;
- veel lõpetamata uuringute puhul tõendusmaterjal selle kohta, et kõnealused uuringud on tellitud hiljemalt kolm kuud pärast käesoleva määruse jõustumist, ning kohustus esitada need hiljemalt 12 kuu jooksul pärast artiklis 6 osutatud toimikute referentliikmesriigile esitamise tähtaega.

110 Lisaks tuleb meenutada, et määruse nr 451/2000 artikli 8 lõige 5 sätestab, et ilma et see piiraks direktiivi 91/414 artikli 7 kohaldamist, ei ole uute uuringute esitamine lubatud. Siiski võib referentliikmesriik EFSA nõusolekul nõuda, et teatajad esitaksid ettenähtud ajavahemike jooksul täiendavad andmed, mida referentliikmesriik või EFSA peab toimiku selgitamiseks vajalikuks.

111 Seega saab täiendavate andmete esitamise eesmärk olla üksnes nende asjaolude selgitamine, mis olid esitatud juba varem täielikus toimikus, mille teatajad peavad üle andma.

- 112 Uute uuringute esitamist, mis on välistatud, ei saa seega selle sätte tähenduses samastada täiendavate andmete esitamisega, mis seevastu on võimalik.
- 113 Täiendava uuringu esitamine seevastu on võimalik vaid siis, kui see oli täieliku toimiku esitamise hetkel teostamisel, selle edastamisest teatati nimetatud toimiku esitamise ajal ning see anti üle hiljemalt aasta pärast viidatud toimiku esitamist.
- 114 Järelikult võib pärast täieliku toimiku esitamist taotleda vaid täiendavate andmete esitamist tingimusel, et see vastab määruse nr 451/2000 artikli 8 lõikes 5 osutatud tingimustele, mille kohaselt peab taotluse esitama referentliikmesriik, see peab toimuma EFSA nõusolekul ja selles tuleb esitada tähtaeg, mille jooksul andmed tuleb esitada.
- 115 Tuleb märkida, et käesolevas asjas ei ole ükski nendest tingimustest täidetud.
- 116 Vaidlust ei ole tõesti selles, et EPCO eksperdid töid oma 22. juuni 2004. aasta koosolekul välja vajaduse täiendavate andmete järele seoses aine kroonilise mürgisusega kaladele ja seda meenutas ka EFSA oma arvamuses („[t]eavitaja peab esitama kokkupuuteuuringud, mis hõlmavad erinevaid kokkupuuteperioode ning kasutavad pakspea lepamaimu kui kõige tundlikumat kalaliiki”), ja et referentliikmesriik teatas teavitajatele sellest oma 6. oktoobri 2004. aasta kirjas.
- 117 See kiri ei tähenda siiski, et teavitajatele esitati määruse nr 451/2000 tähenduses täiendavate andmete taotlus, nagu nad väidavad.

- 118 Esiteks väljendavad EPCO, referentliikmesriik ja EFSA vajadust täiendavate uuringute järele. EPCO protokoll, referentliikmesriigi kiri ja EFSA arvamus võimaldavad seega jätta kõrvale selle, et teavitajatelt paluti toimikut selgitavaid andmeid.
- 119 Lisaks tuleb märkida, et hagejad ise väidavad, et 17. mail 2006 teavitajate edastatud tööd kujutavad endast tõepoolest uuringut.
- 120 Teiseks, isegi kui vajadust täiendavate uuringute järele võiks lugeda täiendavate andmete taotluseks, tuleb märkida, et toimikus ei ole mingeid jälgi sellest, et EFSA oli nõus sellise taotlusega. Sellega seoses tuleb märkida, et EPCO on ekspertgrupp, kes teostab erilisi hindamistöid, mille abil EFSA saab oma arvamuse välja töötada, ning seega on EPCO eraldiseisev EFSA-st ning EPCO ei saa EFSA-t millekski kohustada ilma viimase sõnaselge nõusolekuta.
- 121 Kolmandaks tuleb märkida, et käesolevas asjas ei nähtud ette mingit tähtaega EPCO ja hiljem referentliikmesriigi mainitud uuringute esitamiseks.
- 122 Vastupidi hagejate väidetele kujutab see tähtaja puudumine endast täiendavat kaudset tõendit, mis võimaldab järeldada, et täiendavate andmete taotlust ei esitatud.
- 123 Nimelt, kui tegemata jätmise tõttu ei kehtestata täiendavate andmete esitamiseks mingit tähtaega, saaksid teatajad vastastikuste eksperthinnangute menetlust määrata ajaks venitada ja ilma õigustuse viivitada EFSA arvamuse vastuvõtmist.

- 124 Sellest tuleneb, et pole mingit alust järeldada, et teavitajatele edastati kehtivatele säte-tele vastav täiendavate andmete edastamise taotlus.
- 125 Faktilised asjaolud, mida hagejad oma väidete toetuseks esitavad, üritavad seevastu näidata, et EPCO ja referentliikmesriik ning hiljem EFSA tuvastasid ja teatasid tea- vitajatele, et uued uuringud olid veel vajalikud, et hinnata aine ohutust, olles täiesti teadlikud sellest, et neid uuringuid ei saa enam menetluse selles etapis esitada.
- 126 Seda hinnangut kinnitab CPCASA õigusloome töögrupi 15. ja 16. märtsi 2007. aasta koosoleku protokoll, millesse referentliikmesriik Kreeka Vabariik lasi kanda deklarati- siooni, mille kohaselt oli ta valmis hääletama trifluraliini I lisasse kandmata jätmise ettepaneku poolt, et teavitajad saaksid ära kasutada järgneva 18 kuu pikkust perioodi, et esitada ametlikult uuring kalade kohta, ja et ta saaks referentliikmesriigina seda uuringut ametlikult hinnata.
- 127 Lõpuks tuleb neljandaks täiendavalt märkida, et hagejad ei ole kunagi väitnud, et referentliikmesriigile 17. mail 2006 edastatud uuringust olid teavitajad määruse nr 451/2000 artikli 6 lõike 2 punkti c kolmanda taande kohaselt oma täieliku toimiku esitamise hetkel teatanud.
- 128 Järelikult tuleb märkida, et teavitajatele ei esitatud mingit taotlust uue uuringu koostamiseks.

- 129 Sellest tuleneb, et komisjonile ei saa ette heita seda, et ta keeldus vastu võtmast teavita-
taja poolt 2006. aasta mais edastatud uuringut.
- 130 Õiguspärase ootuse kaitse põhimõtte rikkumist käsitlevat argumenti analüüsitakse
kuuenda väite raames.
- 131 Kuna komisjon ei rikkunud õigusnormi ega teinud ilmset kaalutusviga, tuleb teise
väite esimene osa tagasi lükata.
- 132 Mis puudutab hagejate teise väite teises osas esitatud argumenti, et tähtaegu oleks
tulnud pikendada, et võtta arvesse taotletud uuringut, siis tuleb märkida, et sellel
puudub faktiline alus, sest pooltele ei esitatud mingit sellesisulist taotlust.
- 133 Lisaks tuleb meenutada, et EFSA hindamistöörühma 15. jaanuari 2004. aasta koos-
olekul tuvastati, et oli vaja teha mitu erinevat uuringut, sh õliseemnete metabolismi
kohta. See uuring on erinev sellest, mille hagejad 2006. aasta mais esitasid. Teavitanud
ettevõtja esindaja saatis 3. märtsil 2004 EFSA-le kirja, milles ta palus täpsustust täht-
aja kohta, mille jooksul see uuring tuleks esitada. EFSA vastas sellele kirjale 5. märts-
il 2004, märkides esiteks, et teavitanud ettevõtja peab kas selle uuringu esitama või
märkima, millal ta saaks selle esitada, ja teiseks, et vastastikused eksperthinnangud
jätkuvad komisjoni 14. augusti 2002. aasta määruse (EÜ) nr 1490/2002, millega nä-
hakse ette nõukogu direktiivi 91/414/EMÜ artikli 8 lõikes 2 osutatud tööprogrammi
kolmanda etapi täiendavad üksikasjalikud rakenduseeskirjad ning muudetakse mää-
rust (EÜ) nr 451/2000 (EÜT L 224, lk 23; ELT eriväljaanne 03/36, lk 524), osutatud
tähtaegu järgides.

134 Sellest tuleneb, et alates sellest hetkest anti hagejatele selgelt teada, et nende toimiku täiendamiseks ei anta neile mingit täiendavat tähtaega, ning tuleb märkida, et nad ei ole tõendanud, et neile otsesõnu esitati täpseid ja vastupidise tähendusega kinnitusi seoses uuringuga kroonilisest mürgisusest kaladele.

135 Kuna komisjon ei rikkunud õigusnormi ega teinud ilmset kaalutlusviga, keeldudes menetlustähtaegu pikendamast, et võtta arvesse uuringut kroonilisest mürgisusest kaladele, siis tuleb teise väite teine osa samuti tagasi lükata.

136 Argumenti, et komisjon oleks pidanud tähtaegu pikendama, kuna ta lasi trifluraliini hinnata POS-i kriteeriumide alusel, analüüsitakse teise väite neljanda osa raames.

137 Kaitseõiguste rikkumist käsitlevat argumenti analüüsitakse kuuenda väite teise osa raames.

Teise väite kolmas osa, mis käsitleb ilmset kaalutlusviga seoses sellega, et ükski teaduslik põhjendus ei kinnitanud komisjoni järeldusi

138 Hagejad leiavad, et vaidlustatud otsuse põhjenduses 5 tehtud komisjoni järeldus trifluraliini kõrge mürgisusest veeorganismidele ei oma mingit tähendust direktiivi 91/414 alusel toimuva riski hindamise raames. Nende sõnul on nimelt oluline riskianalüüs, et määrata kindlaks, kas tuvastatud konkreetsele ohule vaatamata

on see risk mingi kindla kasutusotstarbe jaoks vastuvõetav. Nende esitatud uuring kroonilisest mürgisusest näitab selgelt, et risk oli vastuvõetav, nagu möönis ka referentliikmesriik.

¹³⁹ EFSA järeldas sama, võttes arvesse, et teatavate tingimuste täitmise korral vastas trifluraliin direktiivis 91/414 sätestatud ohutusnõuetele. EFSA leidis nimelt, et riski kroonilisest mürgisusest kaladele võib juhtida, kui kehtestada sobivad kasutustingimused, ja et tuvastatud riskid ei takistanud trifluraliini kandmist direktiivi 91/414 I lisasse. EFSA ja referent järeldasid samuti, et trifluraliiniga kaasnes vastuvõetav risk seoses pinnases püsivuse, akumulatsiooni potentsiaali ja õhu kaudu ülekandumisega.

¹⁴⁰ Lisaks oli Saksamaa Liitvabariik andnud hagejate turustatud trifluraliinil põhinevatele toodetele loa täiendavaks kümneks aastaks, lükates seega ümber vastuvõetamatu riski olemasolu.

¹⁴¹ Hagejad leiavad, et vaidlustatud otsuses tehtud järeldused tuginevad seega ohtudele, mitte riskidele, see on aga oluline meetodiviga. Kuna komisjoni järelduste kohta puuduvad mis tahes teaduslikud põhjendused, siis on see institutsioon teinud ilmse hindamisvea.

¹⁴² Komisjon vaidleb neile väidetele vastu.

- 143 Tuleb meenutada, et EÜ artikli 152 lõige 1 sätestab, et kogu ühenduse poliitika ning meetmete määratlemisel ja rakendamisel tagatakse inimeste tervise kõrgetasemeline kaitse. See rahvatervise kaitse on ülekaaluka tähtsusega, võrreldes majanduslike kaalutlustega, nii et see võib õigustada teatud ettevõtjatele kaasnevaid negatiivseid majanduslikke tagajärgi, isegi kui need on märkimisväärsed (vt selle kohta Üldkohtu 28. juuni 2005. aasta otsus kohtuasjas T-158/03: *Industrias Químicas del Vallés vs. komisjon*, EKL 2005, lk II-2425, punkt 134).
- 144 Ettevaatuspõhimõte on ühenduse õiguse üldpõhimõte, mis tuleneb EÜ artikli 3 punktist p, artiklist 6, artikli 152 lõikest 1, artikli 153 lõigetest 1 ja 2 ning artikli 174 lõigetest 1 ja 2, ning see kohustab asjaomaseid ametiasutusi võtma asjassepuutuvate õigusnormidega neile antud pädevuste rakendamise konkreetsetes raamistikus vajalike meetmeid, et ennetada teatud võimalikke riske rahvatervisele, julgeolekule ja keskkonnale, pannes nende huvide kaitsega seotud nõuded tähtsamale kohale kui majanduslikud huvid (vt Üldkohtu 26. novembri 2002. aasta otsus liidetud kohtuasjades T-74/00, T-76/00, T-83/00-T-85/00, T-132/00, T-137/00 ja T-141/00: *Artegodan jt vs. komisjon*, EKL 2002, lk II-4945, punktid 183 ja 184, ning 21. oktoobri 2003. aasta otsus kohtuasjas T-392/02: *Solvay Pharmaceuticals vs. nõukogu*, EKL 2003, lk II-4555, punkt 133 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 145 Ühenduse institutsioon, kes käsitleb mingist fenomenist tulenevaid võimalikke negatiivseid mõjusid, peab riskide teadusliku analüüsi põhjal hindama, kas need ületavad riskitaseme, mida ühiskonnas loetakse vastuvõetamatuks. Niisiis peab ühenduse institutsioonidel olema riskianalüüsiks esiteks riskide teaduslik hinnang ja teiseks peavad nad kindlaks määrama riskitaseme, mida ühiskonnas loetakse vastuvõetamatuks (vt selle kohta Üldkohtu 11. septembri 2002. aasta otsused kohtuasjas T-13/99: *Pfizer Animal Health vs. nõukogu*, EKL 2002, lk II-3305, punkt 145, ja kohtuasjas T-70/99: *Alpharma vs. nõukogu*, EKL 2002, lk II-3495, punkt 162).

- ¹⁴⁶ Riskide teaduslik analüüs on teaduslik protsess, mille osas ollakse üldisel arusaamal, et see seisneb ohu tuvastamises ja iseloomustamises, kokkupuute hindamises ja riski iseloomustamises (eespool punktis 145 viidatud kohtuotsused Pfizer Animal Health *vs.* nõukogu, punkt 156, ja Alpharma *vs.* nõukogu, punkt 169).
- ¹⁴⁷ Sellises kontekstis vastab mõiste „risk” seega võimalikkuse astmele, et teatud meetmete või praktikate lubamisega kahjustatakse õiguskorraga kaitstud hüvesid. Mõistet „oht” kasutatakse üldiselt laiemas tähenduses ja see kirjeldab tooteid või menetlusi, mis võivad mõjuda kahjulikult inimeste tervisele (vt selle kohta eespool punktis 145 viidatud kohtuotsus Pfizer Animal Health *vs.* nõukogu, punkt 147).
- ¹⁴⁸ Vastuvõetamatuks loetava riskitaseme kindlaksmääramine kohaldatavate normide alusel on nende ühenduse institutsioonide ülesanne, kes vastutavad ühiskonnale sobiva kaitsetaseme kehtestamise poliitilise valiku eest. Need institutsioonid peavad kindlaks määrama inimeste tervisele kahjuliku mõju tõenäosuse kriitilise läve ja võimaliku mõju raskusastme, mis nende arvates on selle ühiskonna jaoks kõige vastuvõetavam ja mille ületamise korral on inimeste tervise kaitse huvides vaja kasutada ennetavaid meetmeid, olenemata jätkuvast teaduslikust ebakindlusest (vt selle kohta Euroopa Kohtu 11. juuli 2000. aasta otsus kohtuasjas C-473/98: Toolex, EKL 2000, lk I-5681, punkt 45, ja eespool punktis 145 viidatud kohtuotsus Pfizer Animal Health *vs.* nõukogu, punktid 150 ja 151).
- ¹⁴⁹ Selle riskitaseme kindlaksmääramisel kehtib institutsioonidele EÜ artikli 152 lõike 1 esimese lõigu alusel kohustus tagada inimeste tervise kõrgetasemeline kaitse. See kõrge tase ei pea tingimata olema tehniliselt kõige kõrgem, et vastata sellele sättele (Euroopa Kohtu 14. juuli 1998. aasta otsus kohtuasjas C-284/95: Safety Hi-Tech, EKL 1998, lk I-4301, punkt 49).

- 150 Tuleb meenutada, et direktiivi 91/414 põhjendustest 5, 6 ja 9 nähtub, et selle direktiivi eesmärk on taimekaitsevahenditega kauplemise siseturu tõkete kõrvaldamine, säilitades sealjuures keskkonna ning inimeste ja loomade tervise kaitse kõrge taseme. Selles osas tuleb komisjonile anda lai kaalutlusõigus, et ta saaks tõhusalt täita talle pandud eesmärke, võttes arvesse neid keerulist laadi tehnilisi hinnanguid, mis ta peab andma (eespool punktis 86 viidatud 18. juuli 2007. aasta kohtuotsus *Industrias Químicas del Vallés vs. komisjon*, punktid 74 ja 75 ning seal viidatud kohtupraktika).
- 151 See lai kaalutlusõigus ning need keerulised hinnangud tähendavad, et kohtulik kontroll komisjoni hinnangute põhjendatusele piirdub hinnanguga sellele, kas institutsioonide pädevuse kasutamisel esinevad ilmsed vead või võimu kuritarvitamine või kas ametivõimud on oma kaalutlusõigust ilmselgelt ületanud (Euroopa Kohtu 9. septembri 2003. aasta otsus kohtuasjas C-236/01: *Monsanto Agricoltura Italia jt*, EKL 2003, lk I-8105, punkt 135, ja 15. oktoobri 2009. aasta otsus kohtuasjas C-425/08: *Enviro Tech (Europe)*, EKL 2009, lk I-10035, punkt 47).
- 152 Mis puudutab ühenduse kohtute hinnangut sellele, kas esines ilmne kaalutlusviga, siis tuleb täpsustada, et tuvastamaks komisjoni ilmset kaalutlusviga keeruliste asjaolude hindamisel, mis õigustaks vaidlustatud otsuse tühistamist, peavad hageja esitatud tõendid kohtupraktika kohaselt olema piisavad, et otsuses asjaoludele antud hinnang muutuks ebausutavaks (Üldkohtu 12. detsembri 1996. aasta otsus kohtuasjas T-380/94: *AIUFFASS ja AKT vs. komisjon*, EKL 1996, lk II-2169, punkt 59, ja 1. juuli 2004. aasta otsus kohtuasjas T-308/00: *Salzgitter vs. komisjon*, EKL 2004, lk II-1933, punkt 138). Ilma et see mõjutaks usutavuse hinnangut, ei saa Üldkohus otsuse autori hinnangut asendada enda hinnanguga keeruliste asjaolude kohta (eespool punktis 151 viidatud kohtuotsus *Enviro Tech (Europe)*, punkt 47).
- 153 Eespool mainitud piirangud kohtu kontrollile ei mõjuta siiski selle kohtu kohustust kontrollida esitatud tõendite sisulist õigsust, usaldusväärsust ja sidusust ning kontrollida, kas need tõendid sisaldavad kogu asjakohast teavet, mida keerulise olukorra

hindamisel tuleb arvesse võtta, ja kas need tõendid võivad toetada järeldusi, mis nende pinnalt on tehtud (Euroopa Kohtu 22. novembri 2007. aasta otsus kohtuasjas C-525/04 P: Hispaania *vs.* Lenzing, EKL 2007, lk I-9947, punkt 57, ja 6. novembri 2008. aasta otsus kohtuasjas C-405/07 P: Madalmaad *vs.* komisjon, EKL 2008, lk I-8301, punkt 55).

- ¹⁵⁴ Lisaks tuleb meenutada, et juhul kui ühenduse institutsioonil on lai kaalutusõigus, on teatavate ühenduse õiguskorras haldusmenetluses ettenähtud tagatiste järgimise kontrollimine põhjapaneva tähtsusega. Nii on Euroopa Kohtul olnud võimalus selgitada, et nende tagatiste hulka kuuluvad eelkõige pädeva institutsiooni kohustus uurida hoolikalt ja erapooletult kõiki antud asjas tähtsust omavaid asjaolusid ja kohustus põhistada oma otsust piisavalt (Euroopa Kohtu 21. novembri 1991. aasta otsus kohtuasjas C-269/90: Technische Universität München, EKL 1991, lk I-5469, punkt 14, ning 7. mai 1992. aasta otsus liidetud kohtuasjades C-258/90 ja C-259/90: Pesqueras De Bermeo ja Naviera Laida *vs.* komisjon, EKL 1992, lk I-2901, punkt 26; eespool punktis 153 viidatud kohtuotsus Hispaania *vs.* Lenzing, punkt 58, ja eespool punktis 153 viidatud kohtuotsus Madalmaad *vs.* komisjon, punkt 56).

- ¹⁵⁵ Käesolevas asjas tuleb kõigepealt märkida, et EFSA arvamuse käsitleb analüüsi riskidest erinevatele loomaliikidele ja makroorganismidele (5. jaotis: riskid selgroogsetele maismaaloomadele, veeorganismidele, mesilastele, teistele lüljalgsetele, vihmaussidele, mulla makroorganismidele, mis ei ole aine sihtorganismid, teistele organismidele, mis ei ole aine sihtorganismid, ja reoveekäitlemise bioloogilistele meetoditele), ning märgib, et trifluraliin imendub tugevalt pinnasesse ning seda tuleb määratleda kui liikumatut, et see on raskelt biolagunev, et selle kõrge lenduvus teeb võimalikuks selle, et ainet leidub õhus ja see levib selle kaudu, ning aine kujutab kõrget riskiastet seoses veeorganismidega (vt arvamuse kokkuvõtte lk 3 ning eelkõige viimase küsimuse osas arvamuse järelduse punkt 5.4). Lõpuks soovib EFSA meetmeid tuvastatud riskide juhtimiseks, juhul kui tehakse otsus trifluraliini kandmisest direktiivi 91/414 I lisasse (arvamuse jaotis „Soovitused”).

156 Niisiis ilmneb EFSA arvamusest, et see tugineb ilmselt trifluraliiniga kaasnevate riskide hindamisele ja mitte üksnes sellega tekitatud ohtudele.

157 Lisaks lükkab arvamus ümber ka hagejate väited, et trifluraliin kujutab endast vastuvõetavat riski seoses pinnases püsivuse, akumulatsiooni potentsiaali ja õhu kaudu ülekandumisega.

158 Asjaolu, et EFSA nägi vastavalt määruse nr 451/2000 artikli 8 lõike 7 sätetele ette teatud mehhanismid, mis võimaldavad juhtida hindamismenetluse käigus ilmsiks toodud riske olukorras, kui komisjon otsustab aine lubada, ei vii sugugi järelduseni, et EFSA soovitas kanda trifluraliini direktiivi 91/414 I lisasse (vt eespool punktid 91 ja 92). Lisaks tuleb meenutada, et EFSA arvamus ei ole komisjonile siduv (vt eespool punktid 87 ja 88) ja et komisjonile on antud avar kaalutlusruum, et ta saaks tõhusalt järgida talle määratud eesmärki, arvestades keerulisi tehnilisi hinnanguid, mida ta peab tegema (vt eespool punkt 86). Komisjon võis seega õiguspäraselt otsustada, et selline risk õigustas trifluraliini kandmata jätmist direktiivi 91/414 I lisasse, vaatamata EFSA kirjeldatud riski leevendamise võimalustele.

159 Tuleb ka märkida, et vaidlustatud otsus tugineb EFSA tuvastatud riskidele. Tuleb nimelt meenutada, et vaidlustatud otsuse põhjenduses 5 on märgitud:

„Kõnealuse toimeaine hindamisel on esile kerkinud terve rida küsimusi. Trifluraliin on veeorganismide, eelkõige kalade suhtes kõrge mürgisusega. Samuti on see väga püsiv pinnases ja raskesti biolagunduv. Lisaks on sel potentsiaal akumulioneeruda. Eelkõige veeorganismide puhul on see oluliselt suurem direktiivis 91/414 [...] sätestatud

maksimaalsest biokontsentratsiooni tegurist (BCF), osutades selliste organismide puhul bioakumulatsiooni võimalikkusele. Suure lenduvuse tõttu ei saa välistada trifluraliini kaugedasikandumist õhu kaudu ja vaatamata kiirele fotokeemilisele lagunemisele on järelevalveprogrammid näidanud selle liikumist kasutamiskohast kaugele asuvatesse paikadesse. Nimetatud probleemide tõttu on ilmne, et trifluraliin ei vasta direktiivi 91/414 [...] I lisasse kandmise kriteeriumidele.”

- 160 Vaidlustatud otsus põhineb seega riskide analüüsil, st analüüsil võimalikkuse astme kohta, et trifluraliini kandmisega direktiivi 91/414 I lisasse kahjustatakse õiguskorraga kaitstud hüvesid, mitte aga analüüsil üksnes trifluraliini poolt tekitatud ohtude kohta.
- 161 Hagejate argumendid, milles väidetakse üksnes, et komisjon tugines vaidlustatud otsuses ohtudele, mitte aga riskidele, esitamata nende väidete toetuseks muid tõendeid, tuleb seega tagasi lükata.
- 162 Teiseks ei saa hagejad tõhusalt väita, et nende esitatud uuring kroonilisest mürgisusest kaladele võis muuta komisjoni läbi viidud hinnangut riskidele, kui komisjon oleks selle uuringu nõustunud arvesse võtma.
- 163 Nimelt tuleb märkida, et peale selle, et see uuring esitati komisjonile hilinemisega, ei oleks see mingil juhul andnud vastust teiste tuvastatud riskide kohta ja eelkõige trifluraliini pinnases püsivuse, selle raske biolagunevuse, akumulatsioonipotentsiaali ja õhu kaudu edasikandumise riskide kohta.

164 Kolmandaks, mis puudutab Saksamaa ametiasutuste antud luba, siis ei saa see ära määrata ühenduse ametiasutuste tehtavat otsust, isegi kui see siseriiklik luba tugineb samadele kriteeriumidele ja hinnanguelementidele. Sellega seoses näib asjassepuutuv olevat komisjoni argument, mille kohaselt ühenduse tasandil hindamist iseloomustavad vastastikused eksperthinnangud, mida siseriikliku hindamise korral ei tehta.

165 Järelikult tuleb märkida, et hagejad ei ole esitanud ühtegi tõendit selle kohta, et komisjon on trifluraliini riskide hindamisel teinud ilmse hindamisvea.

166 Teise väite kolmas osa tuleb seetõttu tagasi lükata.

Esiteks määruse nr 850/2004 artikli 3 lõike 3 õigusvastasus ja teiseks teise väite neljas osa, mille kohaselt komisjonil puudus pädevus hinnata trifluraliini määruse nr 850/2004 alusel ning ta tegi lisaks hindamisvea selle määrusega kehtestatud kriteeriumide kohaldamisel

167 Määruse nr 850/2004 artikli 3 lõiget 3 puudutava õigusvastasuse väite toetuseks märgivad hagejad sisuliselt, et see säte muutis nende õigusi ja rikkus õiguspärast ootust, millele nad said tugineda komisjoni suhtes. Nad väidavad, et komisjon on nimelt õigusvastaselt kohaldanud seda määrust tagasiulatuvalt ning rakendanud trifluraliini poolelioleva hindamise suhtes Stockholmi konventsiooni D lisas kehtestatud POS-i kriteeriume.

- 168 Hagejad märgivad, et komisjon on seetõttu ilma mingi õigustusega viidanud vaidlustatud otsuse tegemisel määrusele nr 850/2004 või Stockholmi konventsiooni D lisas esitatud kriteeriumidele, ning jätnud kõrvale direktiivis 91/414 esitatud kriteeriumid ja kohaldanud menetlust, mis ei olnud veel ametlikult välja kujunenud.
- 169 Nad lisavad, et POS-i uurimise raames ette nähtud kriteerium kauglevi riskist ei olnud sätestatud direktiivi 91/414 raames toimuva hindamise korral.
- 170 Lisaks väidavad hagejad, et komisjon avas hindamismenetluse uuesti, et analüüsida trifluraliini POS-i kriteeriumide alusel; ja kuna direktiivis 91/414 sätestatud hindamise raames puudus selliseks tegevuseks mis tahes õiguslik alus, siis puudus komisjonil pädevus sel viisil toimida ning ta on järelikult võimu kuritarvitanud.
- 171 Mis puudutab teise väite neljandat osa, mis on esitatud teise võimalusena, siis väidavad hagejad, et juhul kui määrus nr 850/2004 ongi kohaldatav, siis on komisjon jälle eiranud mõistete „oht” ja „risk” erinevust. Uute ja olemasolevate ainetega tegelev tehnikakomitee lõpetas oma analüüsi väga ruttu ja järeldas, et trifluraliin vastas POS-i kriteeriumidele. Hagejate sõnul piirdus komisjon seega vaid trifluraliini ohtlikkuse lihtsa analüüsiga ja ei viinud läbi riski hindamist.
- 172 Hagejad väidavad, et kuna komisjon rikkus oma kohustust hinnata, kas trifluraliini väidetavate POS-i omadustega seotud oletatavad ohud tekitasid vastuvõetamatu riski, st eiras riskide ja ohtude vahelist erinevust, siis rikkus komisjon ka direktiivi 91/414 ja ühenduse kohtupraktikat. Sellest tuleneb nende sõnul, et vaidlustatud otsus tugineb põhimõttelisele meetodiveale ja seetõttu on komisjon teinud ilmse hindamisvea.

- 173 Lõpuks väidavad hagejad sisuliselt, et komisjon oleks pidanud pikendama tähtaegu, et nad saaksid vastata uute ja olemasolevate ainetega tegeleva tehnikakomitee küsimustele, ning kuna komisjon tähtaega ei pikendanud, rikkus ta nende kaitseõigusi.
- 174 Komisjon vaidleb neile argumentidele vastu.
- 175 Tuleb märkida, et määrus nr 850/2004 kehtestab hindamiskorra, mis on iseseisev direktiivis 91/414 ja määruses nr 451/2000 kehtestatud korrast.
- 176 Komisjon ei vaidle tõepoolest vastu sellele, et trifluraliini hinnati vähemalt kokkuvõtlikult ka POS-i kriteeriumide alusel.
- 177 Siiski ilmneb CPCASA 26. ja 27. jaanuari 2006. aasta ning 3. ja 4. aprilli 2006. aasta koosolekute protokollidest, et seda uurimist ei tehtud direktiivi 91/414 alusel toimuva trifluraliini hindamise raames, vaid hoopis paralleelse hindamise raames, mille osas leidis komisjon nimelt, et see ei saa mõjutada käimasolevat menetlust.
- 178 Lisaks tuleb märkida, et vaidlustatud otsus ei põhine aine hindamisel määruse nr 850/2004 kriteeriumide alusel, vaid üksnes selle aine hindamisel direktiivi 91/414 kriteeriumide alusel, nagu näitavad vaidlustatud otsuse põhjendused 4–7.
- 179 Sellega seoses ei saa nõustuda hagejate argumentidega, mille kohaselt aine pinnases püsivuse, biolagunevuse, bioakumulatsiooni ja õhu kaudu ülekandumise kriteeriumid, mida vaidlustatud otsuse põhjenduses 5 on esile toodud, on tegelikult tõend sellest, et ainet ei lubatud tema POS-i omaduste tõttu.

- 180 Nimelt tuleb märkida, et vastavalt direktiivi 91/414 artikli 5 lõike 2 punktile c peab aine kandmisel I lisasse arvesse võtma eelkõige selle säilimist ja levikut keskkonnas.
- 181 Lisaks peetakse direktiivi 91/414 II lisa A osa punktis 7 otsesõnu silmas aine säilimist ja käitumist keskkonnas ning see punkt käsitleb säilimist ja käitumist pinnases, vees ja õhus ning aine bioakumulatsiooni ja biolagunemist.
- 182 Järelikult oli aine hindamine nende kriteeriumide alusel kohustuslik, et toimeaine saaks kanda direktiivi I lisasse.
- 183 Seega tuleb tagasi lükata hagejate argumendid, mille kohaselt vaidlustatud otsuse aluseks on trifluraliini hindamine määruse nr 850/2004 alusel.
- 184 Sellest tuleneb, et määruse nr 850/2004 artikli 3 lõike 3 õigusvastasust puudutav väide, isegi kui see oleks põhjendatud, tuleb tagasi lükata.
- 185 Sama kehtib ka teise väite neljanda osa kohta, mis puudutab seda, et komisjonil puudus pädevus hinnata trifluraliini määruse nr 850/2004 alusel, ja mis tuleb samuti ainetuna tagasi lükata.
- 186 Sama kehtib ka argumendi kohta, mis puudutab ilmset hindamisviga määruse nr 850/2004 hindamiskriteeriumide kohaldamisel, ja selle raames kaitseõiguste rikkmist käsitleva argumendi kohta, sest see hindamine ei ole vaidlustatud otsuse aluseks.

Kolmas väide, mille kohaselt vaidlustatud otsust ei võetud vastu kohaldatava seadusandliku menetluse alusel ja see rikub seetõttu EÜ artikleid 5 ja 7, määruse nr 451/2000 artikli 8 lõiget 8 ja komitoloogia otsuse artiklit 5

- 187 Hagejad märgivad sisuliselt, et komisjon on kuue kuu jooksul EFSA arvamuse saamisest (st käesolevas asjas 13. septembril 2005) kohustatud esitama selle arvamuse CPCASA-le koos direktiivi eelnõuga, millega aine kantakse direktiivi 91/414 I lisasse, või otsuse eelnõuga, millega aine turult kõrvaldatakse. Hagejad leiavad, et komisjonil ei ole sellega seoses mingit kaalutusõigust.
- 188 Komisjon rikkus oma kohustust esitada ettenähtud tähtajal direktiivi või otsuse eelnõu.
- 189 Lisaks ei esitanud komisjon oma ettepanekut direktiivi kohta hääletamiseks ei CPCASA 14. ja 15. juuli 2005. aasta koosolekule ega ka 22. ja 23. septembri 2005. aasta koosolekule. Komisjon toimis nii veel korduvalt: 2006. aasta juulis, septembris ja novembris ning 2007. aasta jaanuaris.
- 190 Hagejad leiavad sisuliselt, et komisjon eiras nii komitoloogia otsusega sätestatud menetlust. Kui CPCASA ei olnud komisjoni ettepanekuga nõus, pidi komisjon esitama ettepaneku nõukogule. Oma tegevusega takistas komisjon nõukogul osalemast seadusandlikus menetluses ja ületas talle delegeeritud võimu, rikkudes nii EÜ artikleid 5 ja 7 kui ka määruse nr 451/2000 artikli 8 lõiget 8.
- 191 Komisjon vaidleb neile argumentidele vastu.

- 192 Määruse nr 451/2000 artikli 8 lõige 8 näeb ette, et hiljemalt kuus kuud pärast EFSA arvamuse saamist esitab komisjon aruandeprojekti. Lõpliku aruande põhjal esitab ta komiteele direktiivi eelnõu toimeaine kandmiseks direktiivi I lisasse, sätestades vajaduse korral lisasse kandmise tingimused, kaasa arvatud tähtaja, või liikmesriikidele adresseeritud otsuse eelnõu, et tunnistada vastavalt direktiivi 91/414 artikli 8 lõike 2 neljandale lõigule kehtetuks toimeainet sisaldavate taimekaitsevahendite load ja seega jätta see aine nimetatud direktiivi I lisasse kandmata, esitades kandmata jätmise põhjused.
- 193 Määruse nr 451/2000 artikli 8 lõikes 9 on märgitud, et kui komisjon esitab vastavalt lõikele 8 direktiivi eelnõu või otsuse eelnõu, esitab ta samal ajal lõpliku aruande vormis komiteepoolse läbivaatuse kokkuvõtte, mille kohta tehakse märke koosoleku protokollis.
- 194 Seega tuleb märkida, et määruse nr 451/2000 artikkel 8 eristab kahte etappi: esiteks aruandeprojekti esitamine, mis peab toimuma hiljemalt kuus kuud pärast EFSA arvamuse saamist; ja teiseks direktiivi või otsuse eelnõu esitamine lõpliku aruande põhjal, millele ei ole tähtaega kehtestatud.
- 195 Seetõttu ei saa nõustuda hageja argumentidega, mille kohaselt komisjonil oli kohustus esitada samal ajal alates komitee esimest koosolekust nii aruandeprojekt kui ka otsuse või direktiivi eelnõu.
- 196 Lisaks tuleb meenutada, et käesolevas asjas võttis EFSA oma arvamuse vastu 14. märtsil 2005.

- 197 Vaidlust ei ole selles, et CPCASA õigusloome töögrupis toimus esimene seisukohtade vahetus selle grupi 14. ja 15. juuli 2005. aasta koosolekul seoses komisjoni direktiivi eelnõu eelprojektiga, milles nähti ette trifluraliini kandmine direktiivi 91/414 I lisasse.
- 198 Ühtlasi ei ole vaidlust ka selles, et direktiivi eelnõu eelprojekt (millel on sama number kui 21. juuni 2005. aasta dokumendil) ja 15. septembri 2005. aasta esialgne aruandeprojekt (mille komisjon ilmselt võttis vastu määruse nr 451/2000 artikli 8 lõigetes 8 ja 9 esitatud kuuekuulise tähtaja jooksul), on esitatud CPCASA 22. ja 23. septembri 2005. aasta koosoleku ajal toimunud õigusloome töögrupi koosoleku päevakorras.
- 199 Komisjon märgib, et ta ei järginud kuuekuulist tähtaega, et esitada aruandeprojekt ja et õigusloome töögrupi viidatud koosolekul esitati üksnes selle dokumendi lisa, mis sisaldab loetelu hindamise aluseks võetud uuringutest. Üldkohus märgib siiski, et aruandeprojekti põhiosa, mille komisjon edastas Üldkohtus, leiab siiski, et selle kohtu küsimustele antud vastuste lisas esitatud aruandeprojekti sisu muudeti selle koosoleku tulemusel, mistõttu võib arvata, et ka see projekt esitati nimetatud koosoleku ajal töögrupile.
- 200 Isegi kui vastavalt komisjonile tuleks järeldada, et kuuekuuline tähtaeg oli aruandeprojekti esitamise hetkel möödunud, tuleks siiski leida, et selle tähtaja mööda laskmine – mille kohta ei ole määruses nr 451/2000 ühtegi karistust ette nähtud – ei omanud mõju vaidlustatud otsuse sisule.
- 201 Esiteks tuleb arvesse võtta seda, et komitoloogia otsuses sätestatud menetlus algas siis, kui õigusloome töögrupis toimus 14. ja 15. juulil 2005 seisukohtade vahetus.

- 202 Sellega seoses tuleb märkida, et komisjoni poolt kunstlikult teostatud eristamine CPCASA ja selle õigusloome töögrupi vahel ei oma tähtsust seoses komitoloogia ja määruse nr 451/2000 artikli 8 lõigetes 8 ja 9 sätestatud menetlust puudutavate eeskirjadega, sest komisjon tunnistas ka ise, et komiteesse ja töögruppi kuuluvad samad isikud.
- 203 Teiseks tuleb meenutada, et normi puudumisel, mis näeb kas otseselt või kaudselt ette niisuguse menetlustähtaja rikkumise tagajärjed nagu käesolevas kohtuasjas, toob kõnealune rikkumine kaasa otsuse täieliku või osalise tühistamise vaid siis, kui on tõendatud, et juhul, kui väidetavat rikkumist poleks toimunud, oleks otsuse sisu võinud olla teistsugune (vt Üldkohtu 18. märtsi 2009. aasta otsus kohtuasjas T-299/05: Shanghai Excell M&E Enterprise ja Shanghai Adeptech Precision vs. nõukogu, EKL 2009, lk II-565, punkt 138 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 204 Hagejad väidavad sellega seoses sisuliselt, et kui vaidlustatud otsus oleks vastu võetud ettenähtud tähtajal, oleks tehtud otsus kanda trifluraliin direktiivi 91/414 I lisasse, sest EFSA soovitas selle aine sinna lisasse kandmist.
- 205 Esmalt tuleb meenutada, et EFSA arvamus ei teinud ettepanekut lisada trifluraliin I lisasse (vt eespool punktid 89 ja 92). Seetõttu ei saa väita, et otsus, mis oleks tulnud vastu võtta, oleks tingimata olnud hagejatele soodne.
- 206 Seejärel tegi komisjon igal juhul algselt ettepaneku kanda see aine sinna lisasse. Alles komitees toimunud arutelude käigus muudeti otsuse sisu, nagu nõustuvad ka hagejad ise.

- 207 Lõpuks ei tehtud vaidlustatud otsust POS-i kriteeriumide alusel, nagu väidavad hagejad (vt eespool punktid 175–185).
- 208 Järelikult tuleb märkida, et hagejad ei ole tõendanud, et hindamisaruande projekti esitamiseks antud kuuekuulise tähtaja järgimine oleks suutnud vaidlustatud otsuse sisu muuta.
- 209 Seega tuleb nende argumendid selles küsimuses tagasi lükata.
- 210 Teiseks, kuna komisjon peab kuue kuu jooksul esitama üksnes aruandeprojekti vastavalt määruse nr 451/2000 artikli 8 lõikele 8, siis tuleb tagasi lükata ka hagejate argumendid, et ka direktiivi eelnõu oleks tulnud esitada kuue kuu jooksul.
- 211 Kolmandaks ilmneb komitoloogia otsuse artikli 5 lõikest 4, et kui kavandatavad meetmed ei ole komitee arvamusega kooskõlas või kui komitee ei esita oma arvamust, esitab komisjon võetavate meetmete kohta viivitamata ettepaneku nõukogule ning informeerib Euroopa Parlamenti.
- 212 Tuleb meenutada, et käesolevas asjas ilmneb Üldkohtu küsimustele antud komisjoni vastustes edastatud andmetest ning erinevate koosolekute protokollide väljavõtetest, et CPCASA õigusloome töögrupp arutas trifluraliini säilimist 14. ja 15. juuli, 22. ja 23. septembri ning 17. ja 18. novembri 2005. aasta koosolekutel, 26. ja 27. jaanuari, 3. ja 4. aprilli, 22. ja 23. mai, 13. ja 14. juuli, 25. ja 26. septembri ning 23. ja 24. novembri 2006. aasta koosolekutel ja lõpuks 22. ja 23. jaanuari ning 15. ja 16. märtsi 2007. aasta koosolekutel enne, kui 16. märtsil 2007 ettepanekut hääletati (poolt hääletas 23 liikmesriiki).

- 213 Seega esitati kandmata jätmise otsuse eelnõu hääletamisele vaid ühel korral, 16. märtsil 2007, vastupidi sellele, mida väidavad hagejad; selle hääletuse tulemusel sai ettepanek vastuvõtmiseks vajaliku kvalifitseeritud häälteenamuse.
- 214 Seetõttu ei saa komisjonile ette heita, et ta rikkus komitoloogia otsuse artikli 5 lõike 4 sätteid, kui ta ei esitanud võetavate meetmete kohta viivitamata ettepanekut nõukogule.
- 215 Nimelt tuleb märkida, et komitee ei võtnud vastu pakutud meetmeid vastustavat arvamust ega olnud ka olukorras, kus tal oli võimalik saada kvalifitseeritud häälteenamust pakutud meetmete poolt või vastu.
- 216 Vaid viidatud kahes olukorras peab komisjon selle sätte tähenduses viivitamatult nõukogu poole pöörduma.
- 217 Seetõttu tuleb analüüsida, kas komisjonile saab ette heita seda, et ta ei esitanud meetmete ettepanekut hääletamisele 20 kuu pikkuse perioodi jooksul nagu siinses asjas.
- 218 Sellega seoses tuleb meenutada, et Euroopa Kohus kinnitas 18. novembri 1999. aasta otsuses kohtuasjas C-151/98 P: *Pharos vs. komisjon* (EKL 1999, lk I-8157), et nõukogu 26. juuni 1990. aasta määruse (EMÜ) nr 2377/90, milles sätestatakse ühenduse

menetlus veterinaarravimijääkide piirnormide kehtestamiseks loomsetes toiduainetes (EÜT L 224, lk 1; ELT erivaljaanne 03/10, lk 111), artikli 8 lõike 3 punkt b ei määranud täpselt ära tähtaega, mille jooksul komisjon pidi nõukogule esitama võetavate meetmete kohta ettepaneku, ja et vastupidi, kuna ühenduse seadusandja kasutas väljendit „viivitamata”, siis kohustas see komisjoni tegutsema kiirelt, kuid jättis talle teatud tegutsemisruumi (viidatud kohtuotsuse punkt 125).

219 Euroopa Kohus leidis ka, et aega, mis komisjonil on erinevate võimalike toimingute vahel valimiseks, tuleb hinnata asjaomase küsimuse keerukust arvestades. Eespool punktis 218 viidatud kohtuotsuse *Pharos vs. komisjon* aluseks olnud asjas esitati küsimus aine kasutamisest tekkivast riskist esimest korda regulatiivkomitees, milles neli delegatsiooni olid vastu komisjoni esitatud eelnõule ning kuus delegatsiooni ei osalenud hääletamisel. Euroopa Kohus leidis, et selles olukorras ei saa lugeda ülemäära pikaks ajaks 11 kuu pikkust perioodi, mille jooksul komisjon kõigepealt hindas toimikut kuus kuud ja seejärel taotles teist teaduslikku arvamust (eespool punktis 218 viidatud kohtuotsus *Pharos vs. komisjon*, punktid 30–32).

220 Lisaks leidis Euroopa Kohus 20. novembri 1997. aasta otsuses kohtuasjas C-244/95: *Moskof* (EKL 1997, lk I-6441) seoses korralduskomiteega, mitte aga regulatiivkomiteega, et kompromissivõimaluste analüüsimist ei saa tõlgendada kui kõigi teiste delegatsioonide poolt juba heaks kiidetud algse teksti vaikumisi tagasivõtmist. Erinev lahendus teeks mis tahes kindla delegatsiooniga seotud probleemide lahendamiseks kompromisside otsimise keerulisemaks ning komisjon ei julgeks enam võtta riski, et ta ei võta kohe vastu heakskiidetud teksti. Selline lahendus nurjaks korralduskomiteedega seotud menetluste nõuetekohast kulgemist rohkem kui asjaolu, et korralduskomitees teksti hääletamise ja komisjoni poolt selle teksti määrusena vastuvõtmise vahel lubatakse mõistliku aja möödumist, mis on vajalik, et analüüsida kompromissivõimalusi, mis lubaksid paremini lahendada teatud delegatsioonide esitatud küsimusi (eespool viidatud kohtuotsus *Moskof*, punkt 40).

- 221 Sellest kohtupraktikast nähtub, et kui on hääletatud pakutud meetme vastu – või kui selle poolt ega vastu ei saavutata kvalifitseeritud häälteenamust – võib komisjon enne nõukogusse pöördumist üritada saavutada komitees kompromissi, ning tal on selleks teatud tähtaeg, mis sõltub käsitletava toimiku raskusest, keerukusest ja tundlikkusest.
- 222 Teisisõnu tuleb selleks, et hinnata, kas komisjon tegutses viivitamatult, kontrollida, kas see institutsioon tegutses mõistliku aja jooksul, võttes arvesse juhtumi asjaolusid, ning komisjonile tuleb anda avar tegutsemisruum kompromissi saavutamiseks.
- 223 Seetõttu ja veelgi enam seoses regulatiivkomiteega peab komisjonil olema ajaliselt avar tegutsemisruum, sõltuvalt toimiku raskusest, keerukusest ja tundlikkusest, et üritada saavutada komitees kompromissi enne meetme eelnõu hääletusele panemist.
- 224 Olukord on ilmselgelt selline siinses asjas, kuna CPCASA õigusloome töögrupp arutas oma koosolekutel, mis toimusid 2005. aasta juuli ja 2007. aasta märtsi vahel, regulaarselt trifluraliini säilimist (vt eespool punkt 212).
- 225 Seetõttu ei saa komisjonile ette heita komitoloogia otsuses kehtestatud menetluseeskirjade eiramist. Järelikult tuleb väide tagasi lükata.

Neljas väide, mille kohaselt kohaldatavaid menetlustähtaegu ei järgitud, rikkudes nii määruse nr 451/2000 artikli 8 lõikeid 7 ja 8

- 226 Hagejad väidavad sisuliselt, et direktiiv 91/414 kehtestab hindamismenetluse raames teatud menetlustähtajad. Need tähtajad on kehtestatud eelkõige EFSA-le ja komisjonile. Nad väidavad, et mitut sellist tähtaega ei järgitud, millele komisjon muuseas ka vastu ei vaidle.
- 227 Nii eiras EFSA, edastades komisjonile oma arvamuse 14. märtsil 2005, talle arvamuse esitamiseks määratud tähtaega, mis käesolevas asjas lõppes 10. juulil 2004. Komisjon omakorda esitas direktiivi eelnõu hääletusele alles 2007. aasta märtsi keskel. Aine loetellu kandmise või kandmata jätmise eelnõu oleks tavapäraselt tulnud esitada kuue kuu jooksul pärast EFSA arvamuse saamist, st käesolevas asjas 13. septembril 2005, komisjon võttis aga vaidlustatud otsuse vastu 20. septembril 2007, st kaks aasta pärast EFSA arvamuse saamist.
- 228 See aga rikub määruse nr 451/2000 artikli 8 lõikeid 7 ja 8, mis on oluliste vorminõuete rikkumine, mille tagajärjel ei tuginenud vaidlustatud otsus hindamise ajal olemasolevatele teaduslikele teadmistele. Nimelt pidi EFSA oma arvamuse tegema 10. juulil 2004. POS-ide küsimus, mis lõpuks otsustas kandmata jätmise, esitati alles viimasel hindamiskoosolekul 2005. aasta veebruaris, st seitse kuud hiljem. Järelikult oleks vaidlustatud otsus olnud erinev, kui EFSA oleks oma arvamuse esitanud õigeaegselt.
- 229 Hagejad rõhutavad sisuliselt, et komisjonil ei olnud mingit takistust anda neile täiendav tähtaeg, kuna nii tema ise kui EFSA eirasid neile antud tähtaegu.

230 Komisjon vaidleb neile väidetele vastu.

231 Esiteks, kuna aruandeprojekt on ainuke akt, mille komisjon peab esitama kuue kuu jooksul vastavalt määruse nr 451/2000 artikli 8 lõikele 8, siis tuleb tagasi lükata hagejate argumendid, et direktiivi eelnõu oleks samuti tulnud esitada kuue kuu jooksul (vt eespool punkt 210).

232 Teiseks tuleb märkida, et vaidlust ei ole selles, et EFSA rikkus oma aruande esitamiseks antud tähtaega.

233 Lisaks meenutatakse, et selle menetlustähtaja möödalaskmise tagajärgi ei ole kohaldatavas määruses ei otsesõnu ega kaudselt sätestatud.

234 Järelikult tuleb kontrollida, kas ilma selle rikkumiseta on tõendatud hagejate väite, et sellel aktil oleks olnud erinev sisu, sest kui arvamus oleks esitatud õigeaegselt, ei oleks arvesse võetud määruse nr 850/2004 järgset sisulist hindamist (vt eespool punkt 228).

235 Esiteks ilmneb otsesõnu EFSA arvamusel (vt eespool punkt 28), et EFSA ei võtnud arvesse POS-i kriteeriumide järgset sisulist hindamist.

236 Teiseks ei tugine vaidlustatud otsus POS-i kriteeriumide järgsele sisulisele hindamisele (vt eespool punkt 183).

- 237 Seetõttu ei tõenda hagejad, et akti sisu oleks olnud erinev, kui EFSA oleks oma arvamuse esitanud õigeaegselt. Seetõttu tuleb neljas väide tagasi lükata.

Viies väide, mis käsitleb vaidlustatud otsuse põhjenduse puudumist

- 238 Hagejad väidavad sisuliselt, et komisjon ei selgita põhjuseid, miks tema arvates põhjustab trifluraliin vastuvõetamatut riski kroonilise mürgisuse osas. Hagejate arvates on nimelt pelk järeldus trifluraliini kõrgest mürgisusest veeorganismidele vajaduse korral ohu tuvastamine, kuid sellele oleks pidanud järgnema riski hindamine.
- 239 Komisjon ei selgita ka seda, miks ta ei võtnud arvesse tõendeid, mida hagejad esitasid täiendava uuringu raames seoses kroonilise mürgisusega kaladele, ehkki referentliikmesriik järeldas pärast nende tõendite analüüsimist, et ei esine kroonilise mürgisuse vastuvõetamatut riski.
- 240 Lisaks, kuna referentliikmesriik ja EFSA tegid järelduse, et trifluraliin ei kujutanud riski inimestevisele teatatud kasutuste osas, siis pidi komisjon selgitama, miks ta jättis need järeldused kõrvale; seda selgitust aga hagejate sõnul ei esitatud.

- 241 Hagejad väidavad samuti, et vaidlustatud otsuses ei mainita kordagi määrust nr 850/2004 ega ka POS-i kriteeriume ning uute ja olemasolevate ainetega tegeleva tehnikakomitee läbi viidud uurimist, ehkki hagejate sõnul annavad vaidlustatud otsuses esitatud tõendid alust arvata, et just need punktid ajendasid komisjoni arvamust muutma ja esitama kandmata jätmise otsuse eelnõu.
- 242 Hagejad heidavad komisjonile ette ka seda, et ta ei selgitanud, kuidas oli määruse nr 850/2004 tagasiulatuva jõuga kohaldamine õigustatud, ega kahjustanud hagejate õiguspärasust.
- 243 Lõpuks leiavad hagejad, et kuna komisjon tegi esialgu ettepaneku lisada trifluraliin direktiivi 91/414 I lisasse, siis oli eriti oluline teada põhjuseid, mille alusel komisjon menetluse käigus oma arvamust muutis.
- 244 Komisjon vaidleb neile väidetele vastu.
- 245 Sissejuhatuseks tuleb meenutada, et kohtupraktika kohaselt on EÜ artikli 253 rikkumist puudutav väide erinev sellest väitest, mis puudutab ilmset kaalutusviga. Nimelt kui esimene, millega peetakse silmas põhjenduste puudumist või nende ebapiisavust, kuulub EÜ artikli 230 tähenduses olulise menetlusnormi rikkumise alla ja on avalikul huvil põhinev väide, mille ühenduste kohus peab tõstatama omal algatusel, siis teine, mis puudutab otsuse sisulist õiguspärasust, kuulub sama EÜ artikli 230 tähenduses asutamislepingu rakendusnormi rikkumise alla ning ühenduse kohus võib seda uurida vaid siis, kui hageja sellele on viidanud. Põhjendamiskohustuse küsimus on seega erinev põhjenduse põhjendatusest (Euroopa Kohtu 2. aprilli 1998. aasta otsus kohtuasjas C-367/95 P: komisjon *vs.* Sytraval ja Brink's France, EKL 1998, lk I-1719,

punkt 67, ja 29. aprilli 2004. aasta otsus kohtuasjas C-159/01: Madalmaad *vs.* komisjon, EKL 2004, lk I-4461, punkt 65; Üldkohtu 13. jaanuari 2004. aasta otsus kohtuasjas T-158/99: Thermenhotel Stoiser Franz jt *vs.* komisjon, EKL 2004, lk II-1, punkt 97, ja 4. märtsi 2009. aasta otsus kohtuasjas T-445/05: Associazione italiana del risparmio gestito ja Fineco Asset Management *vs.* komisjon, EKL 2009, lk II-289, punkt 66).

²⁴⁶ Väljakujunenud kohtupraktika kohaselt peab EÜ artiklis 253 nõutav põhjendus vastama asjaomase akti laadile, sellest peab selgelt ja üheselt mõistetavalt selguma akti andnud institutsiooni arutluskäik, mis võimaldab huvitatud isikutel mõista võetud meetme põhjuseid ja pädeval kohtuasutusel teostada kontrolli. Põhjendamise nõuet hinnates tuleb arvestada juhtumi asjaolusid. Ei ole nõutud, et põhjendus täpsustaks kõiki asjakohaseid faktilisi ja õiguslikke asjaolusid, kuna otsuse põhjenduse vastavust EÜ artikli 253 nõuetele tuleb hinnata mitte ainult selle sõnastust, vaid ka konteksti ja asjaomase valdkonna õiguslikku regulatsiooni silmas pidades. Eelkõige ei ole komisjon kohustatud võtma seisukohta kõikide talle huvitatud isikute poolt esitatud argumentide suhtes, vaid piisab, kui ta toob välja otsuse ülesehituses olulist tähtsust omavad asjaolud ja õiguslikud kaalutlused (vt eespool punktis 245 viidatud kohtuotsus Associazione italiana del risparmio gestito ja Fineco Asset Management *vs.* komisjon, punkt 67 ja seal viidatud kohtupraktika).

²⁴⁷ Tuleb meenutada, et EFSA koostas avamuse, milles ta edastas oma järeldused, aga ka kahtlused seoses trifluraliini ohutusega, arvestades vastastikuste ekspertarvamuste ajal olemasolevaid teaduslikke teadmisi.

²⁴⁸ Seega tuleb välja selgitada, kas ühelt poolt EFSA arvamuse sisu ja teiselt poolt vaidlustatud otsuse sisu ja põhjenduste vahel on piisav vastavus.

- 249 Tuleb märkida, et vaidlustatud otsus tugineb teaduslikele põhjustele, mille alusel komisjon kooskõlas CPCASA-ga leidis, et ainet ei tule direktiivi 91/414 I lisasse kanda.
- 250 See põhjendus võimaldab ka mõista, miks komisjon oma avarat kaalutlusõigust arvestades ei kasutanud EFSA poolt silmas peetud võimalust kanda trifluraliin direktiivi 91/414 I lisasse, kui teatud tingimused on täidetud.
- 251 Lisaks tuleb märkida, et vaidlustatud otsuse põhjendus oli piisav, et Üldkohus saaks oma järelevalvet teostada ja kaaluda hagejate poolt oma hagi raames esitatud erinevaid väiteid.
- 252 Seetõttu ei puudu vaidlustatud otsuses põhjendus.
- 253 Seda järeldust ei sea kahtluse alla hagejate poolt oma väite toetuseks esitatud argumendid.
- 254 Esiteks ei ole hagejatel alust väita, et vaidlustatud otsus tugineb üksnes trifluraliini tekitatud ohtude hindamisele, mitte aga riskide hindamisele (vt eelkõige vaidlustatud otsuse põhjendus 5, vt lisaks eespool punkt 159).
- 255 Teiseks ei saa hagejad tõhusalt väita, et komisjon ei võtnud arvesse tõendeid, mida nad esitasid seoses uuringuga kroonilisest mürgisusest kaladele, mille põhjal referentliikmesriik tegi järelduse, et puudus kroonilise mürgisuse vastuvõetamatu risk. Nimelt ei palutud teavitajatelt sellist uuringut (vt eespool punkt 128) ning seda ei

võinud mingil juhul esitada pärast täieliku toimiku esitamist, mille nad pidid esitama vastavalt määruse nr 451/2000 artikli 6 lõigetele 1 ja 3. Lisaks tuleb märkida, et pärast CPCASA õigusloome töögrupi 15. ja 16. märtsi 2007. aasta koosolekut lasi referentliikmesriik Kreeka Vabariik lisada ühe deklaratsiooni, mille kohaselt oli ta valmis hääletama trifluraliini I lisasse kandmata jätmise ettepaneku poolt, et teavitajad saaksid ära kasutada järgneva 18 kuu pikkust perioodi, et esitada ametlikult uuring kroonilisest mürgisusest kaladele, ja et ta saaks referentliikmesriigina seda uuringut ametlikult hinnata.

²⁵⁶ Kolmandaks, kuna vaidlustatud otsus ei tugine trifluraliini hindamisele määruse nr 850/2004 alusel, vaid üksnes aine hindamisele direktiivi 91/414 kriteeriumide alusel, nagu tõendavad ka vaidlustatud otsuse põhjendused 4–7 (vt eespool punkt 178), siis ei saa hagejad komisjonile ette heita seda, et see ei selgitanud, miks otsus põhines sellisel hindamisel.

²⁵⁷ Neljandaks, komisjon algatas tööpoolest CPCASA-s ja täpsemalt õigusloome töögrupis arutelu, esitades direktiivi eelnõu, millega kavatseti trifluraliin lisada direktiivi 91/414 I lisasse. Kuid siiski võib selline eelnõu oma määratluse kohaselt CPCASA-s toimuvate arutelude käigus muutuda (vt eespool punkt 221). Käesolevas asjas võimaldab vaidlustatud otsuse põhjendus mõista selle vastuvõtmist õigustanud teaduslikke põhjuseid. Seevastu ei saa nõuda, et see põhjendus käsitleks kõiki CPCASA-s toimunud arutelude käike.

²⁵⁸ Seega tuleb viies väide tagasi lükata.

Kuues väide, mis käsitleb ühenduse aluspõhimõtete rikkumist, ning argument õiguskindluse ja õiguspärase ootuse kaitse põhimõtete rikkumise kohta, mis esitati teise väite esimese osa toetuseks

– Kuuenda väite esimene osa, mis käsitleb õiguskindluse, tagasiulatuva jõu puudumise ja õiguspärase ootuse kaitse põhimõtete rikkumist, ning argument õiguskindluse ja õiguspärase ootuse kaitse põhimõtete rikkumise kohta, mis esitati teise väite esimese osa toetuseks

259 Esiteks märgivad hagejad, et asjaolu, et referentliikmesriik ja EFSA taotlesid temalt veel ühte uuringut, tekitas neis õiguspärase ootuse, et seda uuringut hinnatakse ja võetakse arvesse trifluraliini hindamise raames. Komisjon leidis siiski, uuring on esitatud pärast tähtaja lõppu, ning andis CPCASA liikmetele teada, et seetõttu ei saa seda uuringut arvesse võtta, rikkudes nii hagejate õiguspärast ootust.

260 Teiseks väidavad hagejad, et nii toimides on komisjon jätnud arvesse võtmata kõige viimased teaduslikud teadmised ning teadusliku ja tehnilise teabe hetkeseisu, rikkudes õiguskindluse ja õiguspärase ootuse kaitse põhimõtteid.

261 Kolmandaks märgivad hagejad, et määruse nr 451/2000 asjassepuutuvaid sätteid silmas pidades uskusid nad õiguspäraselt, et vaidlustatud otsuses põhinetakse EFSA arvamusel, mis soovitas nende sõnul kanda aine direktiivi 91/414 I lisasse. Vaidlustatud otsus aga sellel järeldusel ei põhinenud ning seetõttu on hagejate arvates nende õiguspärast ootust eiratud.

- 262 Neljandaks kohaldas komisjon tagasiulatuvalt määrust nr 850/2004 ja muutis niisiis kohaldatavaid sätteid hindamise käigus. Seetõttu oli hagejatel võimatu ilma kahtlusteta kindlaks teha oma õigusi või võtta sobivaid meetmeid nende õiguste kaitseks. Selle selguse ja ootuspärasuse puudumise tõttu rikkus komisjon ka õiguskindluse ja õiguspärase ootuse kaitse põhimõtteid.
- 263 Komisjon vaidleb neile väidetele vastu.
- 264 Tuleb meenutada, et väljakujunenud kohtupraktika kohaselt nõuab ühenduse õiguse üldpõhimõtete hulka kuuluv õiguskindluse põhimõte eelkõige seda, et õiguslik regulatsioon oleks selge ja täpne ning selle kohaldamine tema subjektidele ettenähtav eriti juhtudel, kui see võib üksikisikutele ja ettevõtjatele kaasa tuua soovimatuid tagajärgi (vt Euroopa Kohtu 18. novembri 2008. aasta otsus kohtuasjas C-158/07: Förster, EKL 2008, lk I-8507, punkt 67 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 265 Lisaks laieneb kooskõlas väljakujunenud kohtupraktikaga õigus nõuda õiguspärase ootuse kaitset igale eraõiguslikule isikule, kes on olukorras, kus ühenduse haldusastutuse antud täpsete kinnituste tõttu on tal tekkinud põhjendatud ootus (Euroopa Kohtu 15. juuli 2004. aasta otsus liidetud kohtuasjades C-37/02 ja C-38/02: Di Lenardo ja Dilexport, EKL 2004, lk I-6911, punkt 70; Üldkohtu 17. detsembri 1998. aasta otsus kohtuasjas T-203/96: Embassy Limousines & Services vs. parlament, EKL 1998, lk II-4239, punkt 74; vt selle kohta lisaks eespool punktis 95 viidatud kohtuotsus Bayer CropScience jt vs. komisjon, punkt 153). Sellisteks tagatisteks on täpne, tingimusteta ja vastastikku kooskõlas olev teave, mis olenemata selle edastamise vormist on pärit volitatud ja usaldusväärsest allikast (vt selle kohta Euroopa Kohtu 25. mai 2000. aasta otsus kohtuasjas C-82/98 P: Kögler vs. Euroopa Kohus, EKL 2000, lk I-3855, punkt 33). Keegi ei saa aga tugineda selle põhimõtte rikkumisele, kui puuduvad haldusasutuse poolt antud täpsed kinnitused (Euroopa Kohtu 24. novembri 2005. aasta otsus kohtuasjas C-506/03: Saksamaa vs. komisjon, kohtulahendite kogumikus ei avaldata,

punkt 58, ja 22. juuni 2006. aasta otsus liidetud kohtuasjas C-182/03 ja C-217/03: Belgia ja Forum 187 *vs.* komisjon, EKL 2006, lk I-5479, punkt 147). Lisaks saab õiguspärane ootus tekkida vaid kohaldatavate õigusnormide alusel (Üldkohtu 30. juuni 2005. aasta otsus kohtuasjas T-347/03: Branco *vs.* komisjon, EKL 2005, lk II-2555, punkt 102; 23. veebruari 2006. aasta otsus kohtuasjas T-282/02: Cementbouw Handel & Industrie *vs.* komisjon, EKL 2006, lk II-319, punkt 77, ning 19. novembri 2009. aasta otsus kohtuasjas T-334/07: Denka International *vs.* komisjon, EKL 2009, lk II-4205, punkt 132).

²⁶⁶ Esiteks, ilma et oleks isegi vaja kontrollida, kas hagejad võisid käesolevas asjas saada täpseid kinnitusi, et nad võisid referentliikmesriigi või EFSA taotlusel esitada uuringu, ei saanud need kinnitused mingil juhul neis tekitada õiguspärast ootust, kuna määruse nr 451/2000 artikli 8 lõige 5 näeb otsesõnu ette, et uusi uuringuid ei võeta enam vastu hetkel, kui EFSA on algatanud toimeaine hinnangu, ja kuna õiguspärane ootus saab tekkida vaid kohaldatavate õigusnormide alusel.

²⁶⁷ Teiseks, kuna teavitajatelt ei palutud ühtegi täiendavat uuringut, siis ei saa komisjonile ette heita, et ta ei võtnud arvesse hagejate poolt hilinemisega esitatud uuringut kroonilisest mürgisusest kaladele.

²⁶⁸ Kolmandaks, kuna määruses nr 451/2000 ei ole mingit märget selle kohta, et komisjon on kohustatud EFSA arvamuse sisu järgima ning et tal ei ole seega mingit kaalutlusõigust (vt eespool punktid 87 ja 88), siis ei saa nad tõhusalt väita, et nende õiguspärast ootust rikuti, sest see määrus andis neile alust uskuda, et komisjon järgib tingimata EFSA arvamust, milles soovitati aine kanda direktiivi 91/414 I lisse, mis on pealegi vale (vt eespool punkt 89).

269 Neljandaks, kuna vaidlustatud otsus ei põhinenud trifluraliini hindamisel määruse nr 850/2004 alusel, siis ei saa hagejad tõhusalt väita, et selle määruse tagasiulatuva kohaldamise tõttu direktiivi 91/414 alusel toimuva aine hindamise raames on rikutud õiguskindluse põhimõtet. Sama kehtib ka nende väite kohta, et see asjaolu rikkus ka nende õiguspärase ootuse põhimõtet.

270 Järelikult tuleb tagasi lükata kuuenda väite esimene osa ja argument õiguskindluse ja õiguspärase ootuse kaitse põhimõtete rikkumise kohta, mis esitati teise väite esimese osa toetuseks.

– Kuuenda väite teine osa, mille kohaselt on rikutud kaitseõigusi ja õigust olla õiglaselt ära kuulatud

271 Hagejad väidavad sisuliselt, et juhul kui komisjon kohaldas õigustatult määrust nr 850/2004, oleks ta pidanud andma hagejatele piisava võimaluse kaitsta oma õigusi, pikendades kohaldatavaid tähtaegu ja andes neile võimaluse enda kaitse teostamiseks esitada oma märkused.

272 Komisjon rikkus sel viisil õigust olla õiglaselt ära kuulatud, mis on lahutamatu osa hea halduse põhimõttest.

273 Komisjon vaidleb neile argumentidele vastu.

274 Kuna vaidlustatud otsus ei põhine trifluraliini hindamisel määruse nr 850/2004 alusel, siis on hagejate argumendid ainetud ning need tuleb seetõttu tagasi lükata.

– Kuuenda väite kolmas osa, mis käsitleb proportsionaalsuse põhimõtte rikkumist

275 Esmalt väidavad hagejad, et trifluraliini täielik keelamine on ebaproportsionaalne, kuna EFSA leidis nende sõnul, et trifluraliini tekitatud ohtusid saab juhtida, kui keh-testada sobivad kasutustingimused.

276 Seejärel märgivad nad, et komisjon tegutses ebaproportsionaalselt, kui ta ei võtnud arvesse uuringut kroonilisest mürgisusest kaladele ega pikendanud kohaldatavaid tähtaegu, et seda uuringut saaks tõhusalt arvesse võtta.

277 Lõpuks väidavad nad, et vaidlustatud otsuse tagajärjel piiratakse pakutavate herbitsiidide valikut, millel on omakorda tõsised tagajärjed umbrohu ja haiguste vastases võitluses. Hagejad näevad selles riski, et saagikus väheneb, mille tagajärjel toiduainete tootmine väheneb, import Euroopa Liitu kasvab ja lõpuks tõusevad hinnad. Ülemaailmse toiduainete nappuse kontekstis on otsus sellega seoses samuti ebaproportsionaalne.

278 Komisjon vaidleb neile argumentidele vastu.

- 279 Väljakujunenud kohtupraktika kohaselt nõuab ühenduse õiguse üldpõhimõtete hulka kuuluv proportsionaalsuse põhimõte, et ühenduse institutsioonide tegevus ei läheks kaugemale sellest, mis on asjaomaste õigusnormidega taotletavate õiguspäraste eesmärkide saavutamiseks asjakohane ja vajalik, ning juhul kui on võimalik valida mitme sobiva meetme vahel, tuleb võtta kõige vähem piirav meede, ning loodud piirangud peavad olema vastavuses seatud eesmärkidega (Euroopa Kohtu 18. novembri 1987. aasta otsus kohtuasjas 137/85: Maizena jt, EKL 1987, lk 4587, punkt 15; eespool punktis 145 viidatud kohtuotsus Pfizer Animal Health vs. nõukogu, punkt 411, ja eespool punktis 95 viidatud kohtuotsus Bayer CropScience jt vs. komisjon, punkt 223).
- 280 Peab meenutama, et tuleb tunnustada komisjoni ulatuslikku kaalutusõigust, kui ta otsustab aine direktiivi 91/414 I lisse kandmise menetluse raames võtta kasutusele riskijuhtimismeetmeid. Nimelt nõuab see valdkond omalt poolt eelkõige nii poliitiliste valikute tegemist kui ka keeruliste hinnangute andmist (vt eespool punkt 86). Sellises valdkonnas võetud meetme õiguspärasust saab mõjutada vaid selle meetme ilmselge ebasobivus pädeva institutsiooni püstitatud eesmärgiga (Euroopa Koh-tu 12. juuli 2001. aasta otsus kohtuasjas C-189/01: Jippes jt, EKL 2001, lk I-5689, punkt 82; eespool punktis 145 viidatud kohtuotsused Pfizer Animal Health vs. nõu-kogu, punkt 412, ja Alpharma vs. nõukogu, punktid 177–180).
- 281 Kuna käesolevas asjas ei ole õige väita, et EFSA arvamus soovitas kanda trifluraliini direktiivi 91/414 I lisse (vt eespool punkt 89), siis tuleb järeldada, et hagejate poolt esitatud argumendil, et tõendada trifluraliini täieliku keelu ebaproportsionaalsust, puudub faktiline alus.
- 282 Vastab tõele, et EFSA arvamuses on esitatud soovitused, mis võimaldavad juhtida hindamismenetluse käigus välja toodud riske, juhul kui komisjon teeb ettepaneku kanda trifluraliin kõnealusesse lisse.

- 283 Siiski tuleb meenutada, et EFSA esitas selliseid soovitusi vastavalt määruse nr 451/2000 artikli 8 lõikele 7; et seetõttu ei saa sellest tuletada, et EFSA tegi ettepaneku lisada trifluraliin direktiivi 91/414 I lisasse, ja et komisjonil oli igal juhul ulatuslik kaalutlusõigus, et taotleda direktiiviga 91/414 talle pandud eesmärgi, võttes arvesse keerulisi tehnilisi hinnanguid, mida ta selles valdkonnas peab tegema (vt eespool punkt 87 ja seal viidatud kohtupraktika, ning eespool punktid 92 ja 93).
- 284 Lisaks tuleb märkida, et komisjon väitis oma kirjalikes dokumentides ja kohtuistungil – ilma et talle oleks selles punktis tõhusalt vastu vaieldud –, et trifluraliini piiratud kandmist direktiivi 91/414 I lisasse ei nähtud ette, kuna toimeainet oli võimatu kontrolli all hoida vaid pelgalt riskide vähendamise meetmetega, võttes eelkõige arvesse kauglevi riski ning arvukaid andmeid, mis endiselt puudusid seoses kõnealuse aine ohutusega.
- 285 Sellest tuleneb, et asjaolu, et komisjon ei teinud ettepanekut kanda trifluraliin direktiivi 91/414 I lisasse, seostades seda kandmist EFSA esitatud tingimustega, ei saa lugeda ilmselgelt ebaproportsionaalseks.
- 286 Lisaks ei olnud komisjonil kohustust võtta arvesse uuringut kroonilisest mürgisusest kaladele ega pikendada tähtaega selle uuringu arvesse võtmiseks (vt eespool punktid 128 ja 132). Otsuse väidetav ebaproportsionaalsus ei saa seega tuleneda asjaolust, et seda uuringut arvesse ei võetud või et selle arvesse võtmiseks tähtaega ei pikendatud.

- 287 Lisaks ei ole hagejad esitanud ühtegi tõendit, et toetada oma väidet, mille kohaselt on vaidlustatud otsusel erinevad kahjulikud tagajärjed, mille nad välja toovad ja mis tõendaks vaidlustatud otsuse ebaproportsionaalsust.
- 288 Lõpuks tuleb meenutada, et EFSA esitas oma arvamuses teatud hulga riske, mida trifluraliin kaasa toob.
- 289 Arvestades laia kaalutusõigust, mis tuleb komisjonile anda, et ta saaks tõhusalt taotleda direktiiviga 91/414 talle pandud eesmärgi, ning arvestades keerulisi tehnilisi hindanguid, mida komisjon peab läbi viima, tuleb märkida, et vaidlustatud otsus ei ole ilmselgelt ebaproportsionaalne.
- 290 Järelikult on kuuenda väite kolmas osa ilma mingi aluseta ja tuleb seetõttu tagasi lükata.
- 291 Kokkuvõttes tuleb kuues ja viimane väide tagasi lükata ja seega hagi tervikuna rahuldamata jätta.

Kohtukulud

- 292 Üldkohtu kodukorra artikli 87 lõike 2 alusel on kohtuvaidluse kaotanud pool kohustatud hüvitama kohtukulud, kui vastaspool on seda nõudnud. Kuna hagejad on kohtuvaidluse kaotanud, tuleb kohtukulud vastavalt komisjoni nõuetele välja mõista hagejatelt.

Esitatud põhjendustest lähtudes

ÜLDKOHUS (kolmas koda)

otsustab:

1. **Jätta hagi rahuldamata.**
2. **Jätta Dow AgroSciences Ltd ja ülejäänud 20 hageja, kelle nimed on esitatud lisas, kohtukulud nende endi kanda ning mõista neilt välja Euroopa Komisjoni kohtukulud.**

Azizi

Cremona

Frimodt Nielsen

Kuulutatud avalikul kohtuistungil 9. septembril 2011 Luxembourgis.

Allkirjad

Lisa

Makhteshim-Agan Holding BV, asukoht Rotterdam (Madalmaad),

Makhteshim Agan International Coordination Center, asukoht Brüssel (Belgia),

Dintec Agroquímica – ProdutosQuímicos, Lda, asukoht Funchal (Portugal),

Finchimica SpA, asukoht Manerbio (Itaalia),

Dow Agrosciences BV, asukoht Rotterdam,

Dow AgroSciences Hungary kft, asukoht Budapest (Ungari),

Dow AgroSciences Italia Srl, asukoht Milano (Itaalia),

Dow AgroSciences Polska sp. z o.o., asukoht Varssavi (Poola),

Dow AgroSciences Iberica, SA, asukoht Madrid (Hispaania),

Dow AgroSciences s.r.o., asukoht Praha (Tšehhi Vabariik),

Dow AgroSciences LLC, asukoht Indianapolis, Indiana (Ameerika Ühendriigid),

Dow AgroSciences GmbH, asukoht Stade (Saksamaa),

Dow AgroSciences Export, asukoht Mougins (Prantsusmaa),

Dow AgroSciences, asukoht Mougins,

Dow AgroSciences Danmark A/S, asukoht Lyngby-Taarbæk (Taani),

Makhteshim-Agan, Poland sp. z o.o., asukoht Varssavi,

Makhteshim-Agan (UK) Ltd, asukoht London (Ühendkuningriik),

Makhteshim-Agan France, asukoht Sèvres (Prantsusmaa),

Makhteshim-Agan Italia Srl, asukoht Bergamo (Itaalia),

Alfa Agricultural Supplies SA, asukoht Halardri (Kreeka).

Sisukord

Vaidluse aluseks olevad asjaolud	II - 5944
Menetlus ja poolte nõuded	II - 5963
Õiguslik käsitlus	II - 5965
Hagi ese	II - 5965
Sisulised küsimused	II - 5967
 Esimene väide, mis käsitleb seda, et vaidlustatud otsus ei põhinenud EFSA aruandel, rikkudes nii määruse nr 451/2000 artikli 8 lõiget 8, ning võeti vastu kohaldatavaid menetlusnorme rikkudes	II - 5968
 Teise väite esimene ja teine osa, mis käsitlevad ilmseid hindamisvigu seoses sellega, et esiteks rikkus komisjon kohustust arvestada kõigi olemasolevate teaduslike tõenditega ja täpselt uuringuga, mida teavitajatelt taotleti, ja teiseks oleks komisjon pidanud pikendama kohaldatavaid tähtaegu, et seda täiendavat teavet saada	II - 5973
 Teise väite kolmas osa, mis käsitleb ilmset kaalutusviga seoses sellega, et ükski teaduslik põhjendus ei kinnitanud komisjoni järeldusi	II - 5981
 Esiteks määruse nr 850/2004 artikli 3 lõike 3 õigusvastatus ja teiseks teise väite neljas osa, mille kohaselt komisjonil puudus pädevus hinnata trifluraliini määruse nr 850/2004 alusel ning ta tegi lisaks hindamisvea selle määrusega kehtestatud kriiteriumide kohaldamisel	II - 5989
	II - 6019

Kolmas väide, mille kohaselt vaidlustatud otsust ei võetud vastu kohaldatava seadusandliku menetluse alusel ja see rikub seetõttu EÜ artikleid 5 ja 7, määruse nr 451/2000 artikli 8 lõiget 8 ja komitoloogia otsuse artiklit 5	II - 5993
Neljas väide, mille kohaselt kohaldatavaid menetlustähtaegu ei järgitud, rikkudes nii määruse nr 451/2000 artikli 8 lõikeid 7 ja 8	II - 6001
Viies väide, mis käsitleb vaidlustatud otsuse põhjenduse puudumist	II - 6003
Kuues väide, mis käsitleb ühenduse aluspõhimõtete rikkumist, ning argument õiguskindluse ja õiguspärase ootuse kaitse põhimõtete rikkumise kohta, mis esitati teise väite esimese osa toetuseks	II - 6008
– Kuuenda väite esimene osa, mis käsitleb õiguskindluse, tagasiulatuva jõu puudumise ja õiguspärase ootuse kaitse põhimõtete rikkumist, ning argument õiguskindluse ja õiguspärase ootuse kaitse põhimõtete rikkumise kohta, mis esitati teise väite esimese osa toetuseks	II - 6008
– Kuuenda väite teine osa, mille kohaselt on rikutud kaitseõigusi ja õigust olla õiglaselt ära kuulatud	II - 6011
– Kuuenda väite kolmas osa, mis käsitleb proportsionaalsuse põhimõtte rikkumist	II - 6012
Kohtukulud	II - 6015